

Зімой гэтага года маленькі хлопчык Ваня Цімашэнка стаў сумна вядомым. Відэазапіс быў выкладзены ў інтэрнэт. Здымкі суправаджаліся каментарыямі пра бацькоў, якія быццам бы збілі дзіця...

— У здаровага чалавека перабоі ў рабоце сэрца можа справакаваць фізічная нагрузка, эмацыянальнае ўзрушэнне, празмерная трапеза, цеснае адзенне, укусы насякомых, некаторыя лекі і стрэс...

— Я «ляплю касманаўтаў» больш як 40 гадоў. Заўсёды цікавіла штосьці нязвяданае. Аднойчы Пётр Клімук сказаў: «Калі ты на зямлі крыху нервуешся, то ў космасе з табой няма чаго рабіць, гэта будзе выбухоўка».

Вядаецца з 9 жніўня 1917 г.

ПАВЫШЭННЕ ЖЫЦЦЁВАГА ЎЗРОЎНЮ НАСЕЛЬНІЦТВА — ГАЛОЎНАЕ

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка ў цэлым падтрымаў падыходы ўрада да фарміравання прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця і бюджэту на 2014 год. Аляксандр Лукашэнка, прымаючы 19 ліпеня з дакладам прэм'ер-міністра краіны Міхаіла Мясніковіча, у чарговы раз акцэнтаваў увагу на неабходнасці рэнтабельнай работы прадпрыемстваў і павышэння жывіцтва ўзроўню насельніцтва, паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што хацелі бы абмеркаваць два важныя пытанні, якія тычацца знешняй і ўнутранай палітыкі. У першую чаргу Прэзідэнт спыніўся на выніках афіцыйнага візіту ў Кітайскую Народную Рэспубліку. Аляксандр Лукашэнка ўказаў ураду на неабходнасць дэталёвай прапрацоўкі ўсіх дасягнутых з кітайскім бокам дамоўленасцяў, асабліва ў кантэксце маючай адбыцца сустрэчы прэм'ер-міністраў Беларусі і Кітая. На думку кіраўніка беларускай дзяржавы, гэтая сустрэча дасць магчымасць зняць усе існуючыя пытанні ў гандлёва-эканамічнай і фінансавай сферах.

«У працэсе падрыхтоўкі гэтага мерапрыемства многія пытанні будуць вырашаны. Але самае галоўнае — і гэта была праранова Старшыні КНР — мы выйшлі на стратэгічны ўзровень партнёрства. Гэта не проста словы. Кітай гэтаму надае вельмі сур'ёзную увагу, і была дамоўленасць, што мы на гэтым этапе павінны выпрацаваць план нашых мерапрыемстваў, калі гэта высокі ўзровень супрацоўніцтва, нейкую «дарожную карту», як прынята сёння казаць. І ваша сустрэча будзе найважнейшым этапам у падрыхтоўцы гэтай «дарожнай карты», — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў гэтым дакуменце будуць раздзелены, якія закранаюць усе напрамкі супрацоўніцтва: і гандлёвы, і ваенна-тэхнічны, і палітычны, і гуманітарны. Ён дадаў, што да абмеркавання некаторых з іх бакі ўжо падыходзілі. «Адным словам, сапраўдны план дзеянняў. Гэта вельмі важна для нас праранова кітайскага боку. Гэта вельмі сур'ёзны новы крок з боку Кітайскай Народнай Рэспублікі ў падтрымку Беларусі», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт акцэнтаваў таксама увагу на сітуацыі ў Віцебскай вобласці, запатрабаваўшы ад прэм'ер-міністра далажыць пра высновы і заключэнні, да якіх прыйшоў урад у працэсе вывучэння работы рэгіёна.

Міхаіл Мясніковіч адзначыў, што назіраецца досыць складанае становішча ў сельскай гаспадарцы Віцебскай вобласці, і выказаў некаторую занепакоенасць тым, што Віцебскі аблвыканкам не выконвае гарантыі перад банкаўскай сістэмай.

Кіраўнік дзяржавы запатрабаваў зрабіць больш жорсткай бюджэтную дысцыпліну як у Віцебскім рэгіёне, так і ў цэлым па краіне, асабліва падкрэсліўшы, што планавыя паказчыкі павінны безумоўна выконвацца, не павінна быць нямэтавага выкарыстання бюджэтных сродкаў.

МЕСЦА ПРАПІСКІ — ВІНАГРАД

■ Кропка на карце: N53°34.478' E31°15.376'

ЛІЧБА ДНЯ 6942

— такая колькасць фізічных асоб, якія займаюцца рамесніцтвам, налічвалася ў краіне на стане на 1 ліпеня 2013 года. Гэта на 200 чалавек больш, чым год таму, паведаміла Міністэрства эканомікі і Віцебскай вобласці (1161 чалавек), менш за ўсё — у Магілёўскай вобласці (699 чалавек). Рамесная дзейнасць у Беларусі вядзецца ў адпаведнасці з указам ад 16 мая 2005 года № 225. Яна не з'яўляецца прадпрыемальніцкай і асацыяцыйна-прадпрыемальніцкай і асацыяцыйна-прадпрыемальніцкай і асацыяцыйна-прадпрыемальніцкай у якасці індывідуальных прадпрыемальніцкаў.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 20.07.2013 г.

Долар ЗША	8840,00
Еўра	11610,00
Рас. руб.	272,50
Укр. грыўня	1084,26

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 21°
Віцебск	+ 18°
Гомель	+ 21°
Гродна	+ 19°
Магілёў	+ 18°
Мінск	+ 19°

Адшукаўшы на карце назву вёскі — ВІНАГРАД, я наўна чешыў сябе прыгожымі марамі, што аднойчы трапіло ў сапраўдны вінаградны рай. У чароўным садзе ўбачу майстроў за справаю: як яны зарываюць у цёплую зямлю вінаградную костачку, даглядаюць лазу і радуюцца важкім гронкам, пацалаваным шчодрым сонейкам. А ўжо колькі гатункаў гэтай сакральнай ягады здыму, колькі пацуюць перажыву!.. ВІНАГРАД у нас хоць і экзатычная, але ўжо доўгі час распаўсюджаная культура, добра расце нават на самай поўначы Беларусі, не кажучы пра

паўднёвыя і паўднёва-ўсходнія рэгіёны. Аднак, завітаўшы днямі (дарэчы, у самоу сярэдзіну ліпеня) ў Чарыкаўскі раён і па роспытках адшукаўшы патрэбны населены пункт, зразумеў, што за назваю пасёлка не абавязкова тоіцца тое, пра што ўяўлялася і хацелася ўбачыць. Нават назваў (маю на ўвазе дарожны указальнік) не ўбачыў. І яшчэ раз пераканаўся, што жывіцца — гэта не тое, што хочацца бачыць, а тое, што ёсць насамрэч. Што, дарэчы, не так

БАНКІ СВАЮ ФУНКЦЫЮ ВЫКОНВАЮЦЬ

Аляксандр Лукашэнка прыняў учора з дакладам Старшыню Праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Надзею Ермакову. Асноўнай тэмай гутаркі была работа банкаўскай сістэмы краіны, сітуацыя на фінансавым і валютным рынках.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што сітуацыя ў эканоміцы Беларусі, як і ва ўсім свеце, складваецца няпроста, але ніякай катастрофы няма, паступова скарачаюцца складскія запасы прадпрыемстваў, паступаюць атрыманыя ад рэалізацыі сродкі. «Гандлёвае салда на сённяшні дзень станоўчае. Гэта таксама вельмі добра ў сітуацыі, якая складаецца ў нашым гандлі на знешніх рынках», — сказаў Прэзідэнт.

Дадатковы эканамічны эффект у плане знешнегандлёвай дзейнасці і інвестыцый каацэмі і па выніках візіту беларускай дэлегацыі ў Кітайскую Народную Рэспубліку, у ходзе якога дасягнуты двухбаковыя дамоўленасці на агульную суму каля \$1,5 млрд. Бакі маюць намер таксама актывізаваць інвестыцыйнае супрацоўніцтва, якое ўжо сёння ацэньваецца ў мільярды долараў. «Кітайскі партнёр абяцаў, што з інвестыцыямі ў нас праблем не будзе, у іх ёсць грошы, яны хацелі б інвеставаць у нашу эканоміку», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

«Мы павінны прытрымлівацца таго курсу, які вызначылі. Ні ў якім разе нічога штучна не павінны рабіць: ні ўтрымліваць, ні дэвальваваць, ні нацыяналізаваць, ні прыватызуюць». Як мы абяцалі, тым курсам і павінны ісці, які шлі да гэтага часу. Насельніцтва і суб'екты гаспадарання павінны разумець: полыт вялікі — кошт большы, маленькі або яго няма» — кошт меншы, у тым ліку і валюты. Грошы — гэта таксама тавар», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка папрасіў кіраўніка Нацбанка даць ацэнку таго, наколькі банкаўская і фінансавая сферы здольныя забяспечыць стабільную работу па рэалізацыі асноўных напрамкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця, у тым ліку з улікам распачатай уборачнай кампаніі. Разам з тым Прэзідэнт папярэдзіў аб недапушчальнасці эмісійнага крыдытавання эканомікі: «Адрэагаваныя і ўкінучы нейкія шалёныя грошы — гэтага быць не павінна ні ў якім выпадку».

■ А я думаю так...

ГЛАБЛЬНАЕ ПАЦЯПЛЕННЕ ЦІ ГЛАБЛЬНАЕ АШУКАНСТВА?

Людзей заўсёды цягнула зазірнуць у будучыню — ад антычных аракулаў да Настрадамуса, ад вульгарных гараскопаў да варажбы на кававай гушчы. Заўсёды карцеля даведацца, а што ж будзе, і чым страшнейшымі былі прагнозы — тым большая колькасць у прынцыпе псіхічна здаровых людзей ім верыла... Увесь час няхта прызначаў канцы свету, даты сутыкненняў з метэарытамі, прайшлі фобіі атамных пагроз, перажалі «азонавую» катастрофу і шкоду фрэону, і апакаліпсіс паводле календара майя... Зусім нядаўна казалі пра глабальнае пахладанне, а цяпер чалавецтва кідае ў дрывыкі ўжо ад магчымага глабальнага пацяплення, якое пачнецца ці то праз два-тры тыдні, ці то праз дзясятка-іншы гадоў... Ці варта так часта напружваць далікатны механізм чалавечай псіхікі?

«Страшылікі» заўсёды вабяць мацней, чым пазітыўная інфармацыя. Таму хор прыхільніку чарговай катастрофы — глабальнага пацяплення — гучыць усё мацней, тады як галасы тых, хто абгрунтоўвае погляды супрацьлеглыя, чуюць значна цішы. Натуральна, гаворка павінна весціся і пра магчымае пацяпленне, і пра неабходнасць складання ў сувязі з гэтым эканамічныя, палітычныя і дэмаграфічныя мадэлі развіцця, што, уласна, і робіцца. Аднак усё гэта варта разглядаць абавязкова з улікам думак тых, хто мае свой пункт гледжання.

■ Далёкае — блізкае

БУДНІ ВЫРАТАВАЛЬНІКАЎ: КОНЬ З БОЧКАЙ І АЎТАМАБІЛЬ З ДЗЕСЯЦІТОННАЙ ЦЫСТЭРНАЙ

Незвычайную парадную калону убачаць гродзенцы сёння: у гонар 160-годдзя пажарнай службы Беларусі аб'ядналіся конь з бочкай вады, невядомая нашым продкам, але цяпер ужо рарытэтная тэхніка і самыя сучасныя аўтамабілі. Акрамя таго, для жыхароў і гасцей горада над Нёманам падрыхтавалі канцэрт з удзелам эстрадна-духавага аркестра абласнога ўпраўлення МНС, дэманстрацыю майстарства ў карыстанні аварыйна-выратавальным абсталяваннем, розныя конкурсы і віктарыны, а ўвечары — салют з вадзінных фантанамі.

Майстэрства, мужнасць, узаемавыручка

У 1885 годзе літаральна за чатыры дні горад над Нёманам на тры чвэрці ператварыўся ў попел, жыхары 512 дамоў засталіся без даху над галавой. Пажар, што ўзнік ад загарання сухіх габлошак у павеці дома на Малой Траецкай, распаўсюдзіўся на суседнюю і іншыя драўляныя пабудовы. Вогненная стыхія набыла такіх маштабы, што на дапамогу мясцовым пажарным прыбылі іх калегі з Бела-стока. Далучыўся і атрад віленскай пажарнай каманды, змагаючыся з агнём садыты ...

Трубач на пажарнай каланцы.

■ Курсавая розніца

ДОЛАР І ЕЎРА ВЫРАСЛІ

Невыразнасць дзеянняў фінансавых улад і Злучаных Штатаў, і аб'яднанай Еўропы прыводзіць да таго, што валютны рынак не можа супакойцца і даць магчымасць спрагназаваць хоць некалькіх паводзіны. Інвестары і трэйдэры кожны дзень чакаюць расшчэплення ад тэарэтычнай вялікай эканомікі, а ў выніку чуюць адны і тыя ж словы: «усё будзе залежаць ад сітуацыі ў эканоміцы» і да таго падобнае... Нармальна. Калі не ўлічваць таго, што тыя самыя тэрэтыкі і займаюцца рэгуляваннем гэтай эканамічнай сітуацыі. Для аналітыкаў і ўдзельнікаў рынку ў такім становішчы застаецца амаль на сто працэнтаў дакладна вядомым і верагодным толькі тое, што ў «амерыканца» больш шанцаў і займаюцца рэгуляваннем ранейшай тэндэнцыі (калі долар быў больш моцным), чым у «еўрапейца». Проста пра першага гавораць хоць штосьці, а над апошнім толькі моўчы разводзяць рукамі.

У Беларусі ж апошнімі днямі назіраецца трохі іншая сітуацыя. На курсы замежных валют адносна нацыянальнай грашовых адзінак уплываюць не толькі агульнаэканамічныя фактары, але і ўнутраныя тэндэнцыі. Сезон адпачынку і страх «захварваць на кішэню» даў добрую глебу для і без гэтага імпльвага росту долара. Пацянжэння туды ж і еўра, хоць па агульнаэканамічнай логіцы прыняць для гэтага, здаецца, не было. У выніку: долар падаражэў за апошні тыдзень на 20 рублёў (плюс 0,2%) да 8840, вярнуўшы пазіцыю пазамінулага тыдня; еўра падаражэў на 80 рублёў (плюс 0,7%) да 11610. Расійскі рубль таксама падняўся — на 2,5 рубля (плюс 0,9%) да 272,5.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

У ААЭ ЗГВАЛТАВАНУЮ НАРВЕЖКУ АДПРАВІЛІ Ў ТУРМУ ЗА ПРАЛЮБАДЗЕЙСТВА

Грамадзянку Нарвегіі Марту Дэбры Далэльв, якая заявіла ў паліцыю Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў аб тым, што яе згвалтавалі, прысудзілі да турэмнага тэрміну за распусцу. Суд у Дубаі прызнаў жанчыну, якой, па розных звестках, 24 ці 25 гадоў, вінаватай ў блудзе, украванні алкаголю і лжэсведчанні. Прысуд — 16 месяцаў турмы. У сакавіку Далэльв, якая прыбыла ў ААЭ з дэзлавым візітам, паведаміла ў паліцыю Дубая аб тым, што яна стала ахвярай згвалтавання. Замест таго, каб пачаць расследаванне ў дачыненні да гвалтаўніка, супрацоўнікі праваахоўных органаў забралі яе пашпарт, грошы, заўялі на яе справу і арыштавалі. У ААЭ дзейнічае жорсткае сямейнае заканадаўства, па якім гвалтаўнік адносіць на яе лічачы злачыніцтвам. Пры гэтым згвалтаванне можа быць даказана ў судзе альбо шляхам прызнання злачыніцы ў здзяйсненні злачыніцтва, альбо пры дапамозе паказанняў чатырох мужчын-сведка.

У ІСПАНІІ ПАМЁР ПЕРАМОЖЦА ПІЎНОГА КОНКУРСУ

У Іспаніі памёр пераможца конкурсу па хуткім піванні піва, які выпіў шэсць літраў напоя за 20 хвілін. Мужчына, якому было 45 гадоў, памёр у шпіталі ад спынення сэрца. Па словах відэаочкаў, пасля конкурсу ён быў вясёлы і адчуваў сябе нармальна. Аднак потым яго стала ванітаваць. Мужчыну пасадзілі ў крэсла і выклікалі яму «хуткую дапамогу». Чаму ў канкурсанта спынілася сэрца, пакуль не вядома.

ВА УКРАІНЕ ПАЛЯКА ПАСАДЗІЛІ ЗА ЖАРТ АБ МІНІРАВАННІ САМАЛЁТА

Саломенкі раённы суд Кіева прысудзіў да двух гадоў пазбаўлення волі грамадзяніна Польшчы, які паведаміў пра мініраванне самалёта ў аэрапорце «Кіеў». Інцидэнт адбыўся ў верасні мінулага года. Польскі бізнесмен, які накіроўваўся ў Катовіцы, сказаў сцюардэсе, што ў яго чамадане знаходзіцца бомба. Экіпаж паведаміў пра гэта праваахоўным органам, якія адклілі вылет самалёта і эвакуавалі ўсіх пасажыраў. Спецыялісты абследавалі паветранае судна, аднак ніякіх выбухованебяспечных прыладаў не знайшлі. Пасля бізнесмен прызнаўся, што быў нецярпелым і проста пахартваў. Праверка салона паветранага судна заняла чатыры гадзіны. Бізнесмена пасля абавязалі пакрыць шкоду, нанесеную авіякампаніі і аэрапорту на суму больш за 70 тысяч грыўняў (каля дзевяці тысяч долараў).

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

АЎСТРАЛІЯ БУДЗЕ АДПРАЎЛЯЦЬ ТЫХ, ХТО ХОЧА АТРЫМАЦЬ ПРЫТУЛАК, У ПАПУА — НОВУЮ ГВІНЕЮ

Аўстралія будзе адпраўляць шукальнікаў прытулку, якія нелегальна прыбылі на яе тэрыторыю, на востраў Мануса, які належыць Папуа — Новай Гвінеі. Пра гэта заявіў кіраўнік аўстраліскага ўрада Кевін Рад. Рад падпісаў адпаведнае пагадненне з Пітэрам О'Ніл, прэм'ер-міністрам Папуа — Новай Гвінеі. Згодна з дакументам, усе, хто даплыве да аўстраліскага вострава Раства з мэтай перабрацца на мацерыковую частку краіны, будуць перапраўлены ў Папуа — Новую Гвінею. Там іх размесціць на востраве Мануса ў спецыяльным размеркавальным цэнтры для бежанцаў. Рад удакладніў, што нават у «сапраўдных бежанцаў», а не працоўных мігрантаў, не будзе шанца асесці ў Аўстраліі. У абмен на размяшчэнне нелегальна ў Аўстраліі будзе развіваць праграму дапамогі Папуа — Новай Гвінеі. У прыватнасці, будзе ўключаць грошы ў сістэму аховы здароўя і адукацыі краіны.

КОРАТКА

Аб'ём ВВП Беларусі ў студзені—чэрвені 2013 года павялічыўся ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года на 1,4 працэнта і склаў Вр284,983 трлн.

Сёння ў Гродне на храм Усекнавення галавы Іаана Прадцены ў памяць аб загінулых у ваенных канфліктах, які будуюць, усталяюць купал вагой ад 5 да 7 т і вышыняй у трохпавярховы дом, а таксама чатырохметровы крыж, які падмыць з дапамогай крана на амаль 50-метровую вышыню.

Фермерам, агракамбінатам, перапрацоўшчыкам прадукцыі дазволена рэалізоўваць свой тавар спажывачам праз інтэрнет-краму без дадатковай умовы аб наяўнасці гандлёвага аб'екта, як патрабавалася раней.

ДАІ Беларусі правядзе ў гэты выхадны спецыяльныя мерапрыемствы «Фільтр», а таксама будзе выкарыстоўваць мабільныя комплексы аўтаматычнага распазнавання рэгістрацыйных знакаў транспартных сродкаў «Аўта-ураган» на прадмет пошуку асоб, якія не маюць права кіравання, і транспартных сродкаў, якія адшукваюцца.

■ Ноу-хаў

МЯНЯЮ БОЦІКІ НА ВАЛЁНКІ ЧАМУ СІМЛАВІЦКАЯ ФАБРЫКІ «ШПІЁНАЎ» ПРАГНАЛІ

«Мяняю боцікі на валёнкі» — такая аб'ява ў інтэрнэце мяне сапраўды рассмешыла: мабыць, хтосьці пахартваў. А наўна патэлефанавала стрыечная сястра з Казахстана: «Усю мінулую зіму жонка майго дырэктара фарсіла ў беларускія валёнкі. Знайдзі і мне такія!» І я вымушана была выканаць ці то прасьбу, ці то загад сваячкі.

У фірмовай краме Смілавіцкай валюшна-лямцавай фабрыкі выбар абытку аказваўся багатым. «Брыцце некалькі пар», — парала прадаўшчыца, — вясенню усё размятуч з палі. Едуць да нас на валёнкі не толькі беларусы, але і расіяне з бліжэйшых да мяжы рэгіёнаў. Крыху падумаўшы, я купіла аж тры пары — запас бяды не чыніць. У былым Савецкім Саюзе каля 30 прадпрыемстваў займаліся выработам валёнкаў. Толькі на адным Казанскім камбінате іх выпускалася каля 4 мільянаў пар штогод. У Маскве спецыяльны Інстытут працаваў над новымі тэхналогіямі, абсталяваннем для валюшна-лямцавай галіны. Цяпер на постсавецкай прасторы засталася 5-6 адпаведных прадпрыемстваў. У Беларусі, дарэчы, выпускалі валёнкі тры фабрыкі. У Бабруйску і Наваградку прадпрыемствы разваліліся, а вось у Смілавічах унікальную вытворчасць здолелі захаваць.

ISSN 1990 - 763X 9177199076308

ПАВЫШЭННЕ ЖЫЦЦЁВАГА ўЗРОўНЮ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Прэм’ер-міністр далажыў аб эканамічных паказчыках развіцця краіны. Паводле яго слоў, за студзень—чэрвень 2013 года тэмп росту ВУП склаў 101,4%. Па выніках працы эканомікі за студзень—май маецца дадатнае сальда знешнегандлёвага балансу ў памеры \$303 млн. Акрамя таго, высокая ўдзельная вага інавацыйнай прадукцыі, што, на думку прэм’ер-міністра, гаворыць пра тое, што працэсы мадэрнізацыі ажыццяўляюцца досыць граматна. У чэрвені значная знізіліся складскія запасы — на 3%. Прэзідэнт звярнуў увагу на неабходнасць правядзення паўсюднай работы па іх зніжэнні.

Акрамя таго, Прэзідэнту прадстаўлены праекты ўказаў, якія тычацца работы шэрагу прадпрыемстваў, у тым ліку праблемных. Урад перакананы, што будучыня — за буйнымі кампаніямі, якія могуць сябе пазіцыянаваць на знешніх рынках і эфектыўна працаваць на ўнутраным рынку.

Кіраўнік дзяржавы адобрыў падыходы па стварэнні Беларускай цэментнай кампаніі на базе трох заводаў.

Прэзідэнт таксама падтрымаў прапанову аб стварэнні Беларускай трынактайнакй кампаніі, у склад якой увойдуць ААТ «КІМ», ААТ «Світанак», ААТ «Купалінка» і ААТ «Брэсцкі пантонны камбінат». Галаўным прадпрыемствам будзе выступаць ААТ «Світанак». На думку ўрада, гэта дазволіць больш эфектыўна выкарыстоўваць вытворчыя магутнасці прадпрыемстваў і істотна знізіць вытворчыя выдаткі.

На сустрэчы размова таксама ішла аб развіцці абутковых прадпрыемстваў, у прыватнасці СТАА «Белвест» і СТАА «Марка». Кіраўнік дзяржавы даў шэраг даручэнняў, звязаных з аб’ёмам вытворчасці і мерамі дзяржаўнай падтрымкі. Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў, каб работа прадпрыемстваў будавалася на рынковых прынцыпах, вырабляўся толькі той аб’ём прадукцыі, які будзе паспяхова прададзены, зніжалася залежнасць ад імпарту.

Урад мае намер дапрацаваць прадстаўленым кіраўніку дзяржавы праекты ўказаў.

Прэзідэнт спыніўся на пытаннях фарміравання Кітайска-беларускага індустрыяльнага парку, запатрабавашы зрабіць больш жорсткім кантроль за яго развіццём, а таксама паскорыць усе работы з тым, каб рэзідэнты маглі пачынаць стварэнне вытворчых магутнасцяў. Кіраўніку дзяржавы далося, што ўжо сёлета плануецца завяршыць праектаванне асноўных інжынерных камунікацый, у прыватнасці газа-і электразабеспячэння першай паўночнай пляцоўкі пад забудову прадпрыемствамі.

БАНКІ СВАЮ ФУНКЦЫЮ ВЫКОНВАЮЦЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Надзея Ермакова расказала Аляксандру Лукашэнку аб тым, што сітуацыя на фінансавым і валютным рынках, а таксама ў цэлым у банкаўскай сістэме краіны застаецца стабільнай. Банкаўская сістэма здольная выконваць свае функцыі па kredытаванні эканомікі і абслугоўванні насельніцтва, у тым ліку ў частцы продажу валюты. Нацбанк рэгулярна адсочвае сітуацыю ў абменных пунктах. «Нагледзячы на тое, што недзе нехта імкнецца паказаць, што ёсць чэргі, сітуацыя нармальная. Банкі сваю функцыю выконваюць, і валюты дастаткова, наяўнай у тым ліку, — заявіла Надзея Ермакова. -- Дастаткова сродкаў і для фарміравання золатавалютных рэзерваў, выплата па пазыковых абавязцельствах».

Паводле іе слоў, у сферы знешняга гандлю назіраецца энжэjne дэбiтoрскaя зaпaзычaнacтi, a вaлютнaя выpукчa ў чэрвені перавысіла вынік пaпярэднaгa мeсцa.

Надзея Ермакова станюча ацаніла перспектывы развіцця інвестыцыйнага супрацоўніцтва Беларусі з КНР. «Падпісана шмат кантрактаў, у тым ліку экспертных, інвестыцыйных, па вытворчасці ў нашай рэспубліцы тавараў, якія потым пойдуць у экспарт», — адзначыла кіраўнік Нацбанка.

Таксама абмяркоўвалася пытанне вылучэння кітайскім бокам нявяззанага крэдыту для папаўнення золатавалютных рэзерваў Беларусі. «Мы спадзяемся, што на сустрэчы прэм’ераў нашых краін ён будзе ўжо канчаткова даведзены да лагічнага завяршэння», — заявіла Надзея Ермакова.

Старшыня Праўлення Нацыянальнага банка таксама расказала Прэзідэнту аб рабоце па аптымізацыі колькасці дзяржслужачых. У структуры Нацбанка скарачэнне склала 26%. «Што тычыцца новага складу праўлення Нацбанка, то мы прынялі правільнае рашэнне — амаладзіць яго», — адзначыла Надзея Ермакова.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

БУДНІ ВЫРАТАВАЛЬНІКАЎ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

А зусім нядаўна, 18 снежня мінулага года, як ўжо расказвала «Звязда», правяраліся не на вузлах, а ў рэальным жыцці прафесійнае майстэрства і мужнасць сучасных гродзенскіх выратавальнікаў. Уначы здарылася аварыя на цеплаграсе, і дзясяткі тон гарачай вады рынуліся ў прыватныя дамы па вуліцы Татарскай. Ратушчы людзей, старшы пажарны Гродзенскага гарадскога аддзела па надзвычайных сітуацыях Павел Янушкевіч атрымаў моцную апёкі, аднак таварышы па службе, а потым медыкі яму дапамаглі. Нядаўна 22-гадовы Павел стаў самым маладым з жыхароў рэгіёна, звесткі пра якія занесены ў Кнігу Славы Гродзенскай вобласці.

Што падобнага ў такіх, здавалася б, неаднолькавых сітуацыях, у розных гістарычных умовах? Наконт аснашчэнасці выратавальнікаў — вядома, нічога агульнага. У 1885 годзе вышэйзгаданае беластоцкія пажарныя на чале з брандывестарам, якія прыбылі ў Гродна надзвычайным цягніком, мелі з сабой чатырох коней, дзве палкі і дзве бочкі для вады. А зараз, як паказалі журналістам на прэс-канферэнцыі ў пажарным аварыйна-выратавальным атрадзе Гродзенскага абласнога ўпраўлення МНС, у распардажні ёсць самая сучасная тэхніка для рэагавання на самыя розныя здарэнні.

■ Футбол

ПРОЙГРЫШ І ДЗВЕ НІЧЫЕ

У першых матчах 2-га кваліфікацыйнага раўнда Лігі Еўропы беларускія клубы перамог не атрымалі.

На апошніх хвілінах мінскага матча паміж сталічным «Дынама» і харвацкай «Лакаматывай» на твары Роберта Маасканта, галандскага трэнера «Блакітна-белых», нельга прачытаць яскравых эмоцый. Склаўшы рукі на грудзях, ён спакойна пазірае на поле, дзе славацкі рэфэры Рьчард Труцц воль-воль аб’явіў пра завяршэнне неспрыяльнага для гаспадару па-ядынку. Наўрад ці ў думках ураджэнца нідэрландскага Східама прысутнічала задавальненне ад таго, што прадмастранстваў яго падпацэнны. Дынамаўцы наступілі (1:2) харватам у матчы, у якім бальшчыцкі чакалі ад каманды зусім іншай гульні.

З прыходам у стан сталіцкай каманды Маасканта ў гульні дружны і сапраўды шмат змянілася. У чэмпіянаце «Дынама» перайграла «Гомель», перабегла на трэці радок турнірнай табліцы, у еўракубак лёгка пераадолела першы бар’ер ў выглядзе літоўскай «Круоі», падпісала кантракты з кваліфікаванымі балканскімі легіонерамі. Праўда, няма ўжо ў калектыве Дзмітрыя Сычова, але пра

заканчэнне яго арэнды ў мінскім клубе было вядома яшчэ задоўга да старту ў Еўракубак. І воль у такіх абставінах у сэрцах бальшчыкаў сапраўды пачаў узнікаць аптымізм наконт еўрапейскай пучыны «Дынама». У кантэксце падобных разважаньняў загарабскія «чыгуначнікі» не выглядалі тым Галіяфам, які можа паставіць беларусыя на калені. «Лакаматыва» — дэбютант Лігі Еўропы, далёка не самы вядомы харвацкі клуб, і на фоне магутнага загарабскага «Дынама» і «Хайдука» са Спліта выглядае камандай, у якой яшчэ ўсё наперадзе. Пра гэта сведчыць і тое, што «Лакаматыва» парайнальна нядаўна яшчэ з’яўлялася фарм-клубам тамтэйшых дынамаўцаў. А тут яшчэ і Таміслаў Ёўкавіч, трэнэр расцей, аказаўся хітрым лісам, называў перад матчах беларусыя льюнімі фаварытамі, аднак ужо пасля сустрэчы прызнаўся, што яго дружныя маглы перамагчы і больш пераканаўча. Харвацкі агент згуляў якасна і ў абароне, і ў контрвыпадах. Зразумела, дзейнічаць супраць мінчан першым нумарам, калі ў тых чэмпіянац у самым разгары, немэтазгодна, а воль пачаставаць дынамаўцаў хуткай кантраатакй — чаму б і не? Хлопцы Маасканта

Змены

для сельскай гаспадаркі

Некалькі гадоў таму Расгідраметам былі падрыхтаваны дакумент, што ацэньвае магчымыя наступствы глабальнага пацяплення для нашай Саюзнай дзяржавы на бліжэйшыя 20 гадоў. На думку навукоўцаў, магчыма пацяпленне, павелічэнне колькасці дзён з экстрэмальна высокімі сутачнымі тэмпературамі. Узімку паўсюдна чакаецца рост колькасці ападкаў, летам ападкаі будуць павялічаныя толькі ў сярэдній паласе і на поўначы Расіі. У Беларусі можна чакаць неістотнага павелічэння ападкаў толькі ў асобныя летнія месяцы. Для сельскай і лясной гаспадаркі, гаворыцца ў дакуменце, «чаканыя кліматычныя змены для тэрыторыі Беларусі і нечарназёмной зоны еўрапейскай часткі Расіі ў цэлым з’яўляюцца станоўчымі. Прагназаваны рост цёплагазбеспячэння і працягласці вегетацыйнага перыяду пры дастатковым увільгатненні паспрыяе пашырэнню і паліяпшэнню структуры раслінаводства, прасоюванні на поўнач традыцыйных агракліматычных зон». У прыватнасці, на поўдні Палесся ўжо ўтварылася больш цёплая агракліматычная вобласць. Як рэкамендуе Расгідрамет, «з мэтай выкарыстання дадатковых рэсурсаў цягла мэтазгодна павелічэнне ўдзельнай вагі больш цёплаглобных і засухоустойлівых культур (кукуруза, проса, сорга, сланечнікі і інш); укараненне больш познезрыхлых гатункаў, якія лепш выкарыстоўаць цёплавяя рэсурсы; пашырэнне пажніўных пасеваў, пашырэнне аб’ёмаў ірыгацыйных работ і ўкараненне сістэм кропельнага арашэння». Прызнаюся, такі доўгатэрміновы «прагноз надвор’я» выклікае ўшмешку, калі тут часам і на тры дні сіноптыкі трапляюць «пальцам у неба»...

Застанемся без лёну і бульбы?

Тым часам, гаворыцца ў дакуменце, змены клімату прагражаюць сельскай гаспадарцы і ўраджайнасці некаторых традыцыйных культур у паўднёвых рэгіёнах. З-за пацяплення і недахопу вады ў чарназём’і Расія можа ўжо ў бліжэйшыя пяць-дзесяць гадоў штогод губляць да 20% ураджаю збажжыны. Калі пацяпленне прагражае ў Расіі збожжавай гаспадарцы, то ў Беларусі і некаторых рэгіёнах еўрапейскай часткі ўсходняга суседа пагоршчаца ўмовы росту сярэдніх і позніх гатункаў бульбы, лёну і агародніны. Прагназуецца таксама, што ў бліжэйшыя два дзесяцігоддзі працяглася ацяпляльнага перыяду ў большай частцы абласцей, размешчаных у паўднёвых і цэнтральных раёнах Расіі і ў Беларусі, паменшыцца на 4-8 дзён.

Азонавыя дзіркі

Гэтая інфармацыя ў нас людзям давесданым вядома. Менш ведаем пра тое, што здабыткам галоснасці ўжо сталі факты, якія істотна аспрэчваюць тэорыю пацяплення. Яшчэ ў 2009 годзе дзякуючы хакерам у інтэрнэце з’явіліся дакументы службовай пераліскі вядучых спецыялістаў кліматычнага даследчага цэнтра ўніверсітэта Усходняй Англіі, якія ўваходзяць ў Міжурдавую групу па змяненні клімату пры ААН. Як высветлілася, вучоныя сур’ёзна распрацоўвалі метадыкі абмежавання доступу да навуковых даных

Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.

сваіх апанентаў, якія аспрэчваюць тэорыю пацяплення. У лістах нават дасканала апісваліся метады падтасоўкі фактаў для ўмацавання пазіцыі «цёплавікоў».

А як усё пачыналася? У 90-я ўсіх нас ужо палохалі азонавымі дзіркамі, і вiнаватым быў прызнаны газ фрэон. І хоць яго нікчэмна мала ў атмасферы, амерыканскія вытворцы халадзільнікаў, што не выкарыстоўвалі фрэон, схопіліся за ідэю. У выніку еўрапейскія

Прызнаюся, такі доўгатэрміновы «прагноз надвор’я» выклікае ўшмешку, калі тут часам і на тры дні сіноптыкі трапляюць «пальцам у неба»...

вытворцы фрэону прайгралі, бо пакупнікі сталі шукаць безфрэонавыя халадзільнікі і дэадыранты. А хто выйграў, спытаеце вы? Выйграла, перш за ўсё, амерыканская кампанія «Дзюпон», а азонавыя дзіркі, аказалася, увесь час то растуць, то зацігваюцца незалежна ад наяўнасці ў халадзільніках таго ці іншага газу...

Глабальнае пацяпленне і Маргарэт Тэтчэр

Цяпер шырока вядомы і факт, які яшчэ ў 70-я гады шведскі вучоны Бєрг Буілінг першым выказаў здагадку, што вуглякіслы газ, які вырацоўваецца чалавецтвам, можа сагрэць планету. Тады большасці навукоўцаў гэта здалось дзікімі фантазіямі, але іх меркаванне змянілі дзве рэчы. Першая — тэмпература ярказ стала расці (дарэчы, рост тэмпературы быў часова адначананы і ў 1940 годзе, тады як наступны год быў амальна халодным). Другім фактарам стала тое, што шахцёры Брытаніі пачалі страйкаваць, і для ўрада Маргарэт Тэтчэр энергетыка стала палітычнай праблемай. Па словах лорда Лоўсана Блэскага, які займаў тады пасаду міністра энергетыкі, Тэтчэр «была заклапочана марудным прасоўваннем атамнай энергіі, яе турбавала энергетычная незалежнасць. Яна не верыла ні ў вугаль, ні ў нафту і лічыла, што трэба рухаць міры атам. Тут Тэтчэр звярнула увагу на праблему глабальнага пацяплення і вырашыла, што гэта можа стаць важкім аргументам на карысць атамнай энергіі». Маргарэт Тэтчэр звярнулася да навукоўцаў, і ў выніку грошы такой паліліся менавіта ў напрамку абгрунтавання доказаў залежнасці тэмпературы ад СО₂, гэта значыць, ад дзейнасці чалавека (сусветным акіянам выкідаецца ў атмасферу 80 гігатон вуглякіслага газу за год, з-за чалавецкага фактuru — 7).

Кампанія стала палітычнай, выклікала цікавасць прэсы і, зразумела, прыйстоена існасаванне. Дарэчы, велізарная частка грошай пайшла на стварэнне камп’ютарных мадэляў для прагнозу змены клімату — менавіта яны з’яўляюцца важкім аргументам на карысць пацяплення. Аднак доктар Рой Спенсер, вучоны-кліматолог цэнтра касмічных палётаў НАСА, сцвярджае, што «мадэлі не могуць фарміраваць даныя, не прадугледжаны іх стваральнікамі, а такіх варыянтаў сотні і тысячы. Большасць мадэляў пабудавана на вакон пастулату, што асноўнай прычынай змены надвор’я з’яўляецца СО₂, а не сонца і не аблокi». Прафесар універсітэта Атавы Ен Кларк, які працаваў з гэтымі мадэлямі, гэтаксама ўпэўнены, што, змяняючы ўвод-

ныя, можна атрымаць якія заўгодна вынікі: ад пацяплення да новага ледавіка.

Даўні апанент ідэі глабальнага пацяплення член-карэспандэнт РАН Андрэй Каліца ўспамінаў, што яго калега і былы кіраўнік нацыянальнай акадэміі навук ЗША прафесар Зейц пасля працы ў камітэце па змяненні клімату абвінаваў гэты камітэт у цэнзуры і замоўчванні нярэчных высноў: «Гэтая справаздача зусім не з’яўляецца той версіяй, якую ўхвалілі навукоўцы, што напісалі арыгінал. Сама меней 15 ключавых момантаў было выкрэслена са справаздачы. У тым ліку выказванне аб тым, што няма ніякіх доказаў, што павышэнне ўзроўню парніковых газаў можа прывесці да змены клімату. Няма таксама аніякіх пацверджаных навуковых даных і аб тым, што змены клімату, якія фіксуюцца, звязаны з дзейнасцю чалавека».

«Зялёныя» не такія ўжо белыя і пушыстыя?

Усё больш навукоўцаў, палітыкаў і журналістаў жахуць цяпер, што рух у абарону навакольнага асяроддзя — гэта рух палітычны, які мае вялікі ўплыў на сусветным узроўні. Урады заходніх краін, які пачыначнем галоўных забруджвальнікаў атмасферы — Кітая і ЗША — менавіта пад ціскам «зялёных» заключылі Кіёцкі пратакол з мэтай абмежавання вытворчасці ў краінах развітых і тых, якія развіваюцца. Але якая цана пратакола? Амаль траціна насельніцтва планеты не ведае электрычнасці, і Афрыцы ёсць вугаль, нафта, але абаронцы прыроды выступаюць супраць выкарыстання гэтых танных крыніц энергіі і агітуюць за энергію ветру і сонца. У выніку экалагічны рух ператварыўся ў найбуйнішую перашкоду прагрэсу.

Загадчык лабараторыі расійскага інстытута акіяналогіі прафесар Сяргей Гулеў сцвярджае, што Кіёцкі пратакол — «у першую чаргу эканамічны дакумент, а не кліматычны», за яго з’яўленнем стаяла «суюнкнасць палітычных і эканамічных інтарэсаў». Пагадненне аб выкідах СО₂ было заключана палітыкамі, Калі гэта адбывалася, ніхто не прыслухаўся да вучоных, якія казалі, што выкананне гэтага пратакола ніяк не паўплывае на клімат. А ўласна кажучы, пра які клімат можа ісці гаворка, калі, па некаторых падліках, абарот сродкаў у сферы барацьбы з глабальным пацяпленнем неўзабаве дасягне 1 трлн долараў, што ў некалькі разоў больш за абарот у сферы энергетыкі ЗША...

Ці не адгэтуть папулярная сярод многіх думка: а можа, мы сталі ахвярамі чарговага антынавуковага ашуканства, заснаванага на вядомых прагнозах канца свету, зробленых тымі, хто змагаецца за ўвагу да сябе і фінансаванне і не хоча, каб краіны, якія развіваюцца, калі-небудзь дасягнулі індустрыяльнага поспеху? Ці такая адназначная і правільная тэорыя глабальнага пацяплення, калі яе даследаванні ўсё больш паглыбляюць два супрацьлеглыя пункты гледжання? Суапоўнае толькі тое, што такія рэчы, як змены клімату і асабіва іе наступствы, цягнуцца сотнямі гадоў... А за гэты час якіх толькі новых тэорый не падкінуць нам яшчэ навукоўцы, палітыкі альбо вытворцы якіх-небудзь экалагічна бяспечных рэчаў...

Р.С. Літаральна колкі тыдняў таму адзін тэлеканал даводзіў вуснамі ўганараванага званямі навукоўца, што праз 50 гадоў Маск-ва апынецца ў зоне тундры...

Пятро РАМАНЧУК.

Выратаванне лася.

логукавога сігнала на фасад будынка. Такімі сістэмамі абсталяваны ўсе дамы, дзе пражываюць дзеці ў «цяжкіх» сем’ях.

Зрэшты, выратавальнікам дапамагаюць не толькі сучасныя аўтамабілі і тэхналогіі. **Начальнік пажарнага аварыйна-выратавальнага атрада Гродзенскага абласнога ўпраўлення МНС Віктар КЕСО** знаёміць з трыма сваімі «калегамі», якіх нядаўна ўзялі на службу ў сувязі са стварэннем кіналагічнага аддзялення. Гэта лабраторы Альфа і Рамаза дзі аўчарка Сімона. Усе яны з радаслоўнай і па розных прычынах бясплатна перададзены ў атрад гродзенцамі. Напрыклад, жанчына зацэжарала і ў бальніцы зрабілі выносу, што ў яе алергія на сабачую поусь. І каб захаваць дзіця, трэба было пазбаўляцца ад сабакі.

Спецыялізацыя ў службовых сабак залежыць ад іх пароды. Лабрадоры **старшы прапаршчыкі Міхаіл ГАТООЧЫЦ** трэніруе для пошуку людзей у завалах, а аўчарку — у лясных масівах. Відаць, што кінолаг знайшоў агульную мову са сваімі выхаванцамі і яго ўрокі даюць плён. У гэтым можна перакананаца на прыкла-

Барыс ПРАКОПЧЫК.

НАВІНЫ

ФАКТЫ

ПАГРАНКАНТРОЛЬ ДЛЯ ПАСАЖЫРАЎ ЦЯГНІКОЎ МІНСК—ВІЛЬНЮС БУДЗЕ ўВЕДЗЕНА НА ВАКЗАЛЕ БЕЛАРУСКАЙ СТАЛІЦЫ

Беларускія пагранічнікі арганізуюць пашпартны кантроль пасажыраў, якія едуць са станцыі Мінск-Пасажырскі ў Вільнюс і назад, непасрэдна на чыгуначным вакзале беларускай сталіцы. Пра гэта паведамлілі ў прэс-цэнтры Дзяржпагранкамітэта, каментуючы змяненні, унесеныя ўказам Прэзідэнта Беларусі № 309 ад 15 ліпеня 2013 года ва ўказы № 313 ад 10 мая 2006 года і № 373 ад 7 жніўня 2007 года.

У прыватнасці, гэтыя змяненні прадугледжваюць адкрыццё на станцыі Мінск-Пасажырскі пункта пропуску і ўваходзяць у сілу з 1 студзеня 2015 года. Аднак пакуль у пагранічным ведамстве не называюць дакладных тэрмінаў адкрыцця пункта. «Гэта залежыць ад таго, калі будзе створана адпаведная інфраструктура. Неабходны цэлы комплекс мерапрыемстваў, у тым ліку многія пытанні адносна да кампэтэнцыі Беларускай чыгункі», — патлумачылі ў пагранкамітаце.

Як паведамлялася, літоўскі бок ужо стварыў аналагічны тэрмінал на чыгуначным вакзале Вільнюса для пасажыраў, якія выязджаюць у Мінск або вяртаюцца назад. Такі парадак дзейнічае з мая 2013 года. Аднак у Літве вырашылі часова вярнуцца да ранейшага парадку агляду пасажыраў. Гэта звязана з праблемай чэрагу. У Літоўскай чыгунцы спасылваюцца на тое, што чэргі ўзнікаюць, бо ў пагранічнікаў Літвы не хапае персаналу.

Кар. БЕЛТА.

ЖЫХАР ГРОДНА ЗАРАБЛЯЎ НА ВІЗАХ, ЯКІЯ І НЕ ДУМАЎ АФАРМЛЯЦЬ

У дачыненні 24-гадовага гродзенца, які браў грошы на паслугі па афармленні шэнгенскіх віз у жыхароў Гродна і Мінска, заведзена крмінальная справа. Пацярпелымі па ёй прызнаны 16 чалавек.

Паводле слоў афіцыйнага прадстаўніка ўпраўлення Следчага камітэта па Гродзенскай вобласці Сяргея ШЭРШАНЕВІЧА, малады чалавек, каб увайсці ў давер, прадставіўся супрацоўнікам турфірмы альбо паспылаўся на знаёмствы ў турыстычных колах. Затым браў у людзей пашпарты і грошы — у сярэднім па 150 долараў, але абавязальства выконваць не збіраўся.

Падчас следства высветлілася, што ён, акрамя таго, умудрыўся вымантачы 7,3 млн рублёў (затым патрабаваў яшчэ 4 мільёны) ў свайго «канкурэнта» — таго ж махляра, які і ён сам. Назваўся супрацоўнікам міліцыі і прыгразіў завесці ў дачыненні яго крмінальную справу. Таксама падчас працы на адным з гродзенскіх прадпрыемстваў так званы «супрацоўнік турфірмы» скраў паўтары тоны бензіну і столькі ж дызельнага паліва. Тым самым нанёс урон на суму больш за 22 мільёны рублёў.

Надзея ДРЫЛА.

АБВІНАВАЧАННЕ ПРАД'ЯЎЛЕНА СУДНАЎЛАДАЛЬНІКУ ПА ФАКЦЕ ТРАГЕДЫІ НА ВОЗЕРАХ БЕЛАЕ ЖЫТКАВІЦКАГА РАЁНА

Афіцыйнае абвінавачанне прад'яўлена суднаўладальніку ў парушэнні правіл бяспекі руху і эксплуатацыі маламернага судна, якое прывяло па неасцярожнасці да смерці людзей на возеры Белае Жыткавіцкага раёна. Да яго прыменена мера стрымання — заключэнне пад варту, паведамлілі карэспандэнту БЕЛТА ўпраўленні Следчага камітэта па Гомельскай вобласці.

Як паведамлялася, трагедыя на возеры Белае адбылася 14 ліпеня. У час катання дзесяці чалавек, у тым ліку пяцірачковага дзіцяці, перавярнулася матарная лодка «Прагрэс», якой кіраваў 40-гадовы жыхар Жыткавіч, што знаходзіўся ў стане алкагольнага ап'янення. Паводле папярэдняй інфармацыі, пры ажыццяўленні павароту вадзіцель не справіўся з кіраваннем. У выніку здарэння загінулі жыхары Салігорска: тры хлопчыкі ў ва ўзросце чатырох, пяці і сямі гадоў, маці старэйшага з іх, а таксама жыхарка горада Жыткавічы.

Пры правядзенні першапачатковых следчых дзеянняў быў выяўлены шэраг парушэнняў з боку вадзіцеля маламернага судна, у тым ліку: адсутнасць дакументаў аб праходжанні рэгістрацыі матарнай лодкі і істотнае змяненне яе канструкцыі. Акрамя таго, у час катання судна аказалася нагружана ў два разы больш чым належыць. Пры гэтым усе пасажыры знаходзіліся без выратавальных камізэлек. У працэсе разбору ўстаноўлена таксама, што мужчына прапанаваў адпачывальнікам катанне за плату, хоць не займаўся гэтым відам прадпрыемальніцкай дзейнасці.

Цяпер абвінавачаны знаходзіцца ў ІЧУ Жыткавіцкага РАУС. Следчыя мерапрыемствы прадаўжаюцца.

ФАКТЫ

ПАДЗЕІ

НАВІНЫ

Васіль Палтарак з сынам Максімам усёго толькі госці ў Вінаградзе.

Месца прапіскі — Вінаград

Суседкі Ніна Пелагайкіна (злева) і Алена Татаранка вядуць Сіку за высокага луга.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Пра паходжанне назвы Вінаград жыхары пасёлка выказалі дзве версіі. Першая (пачу ад Юрыя Палтарака) пра тое, што пасёлак, які ляжыць ля вёскі Язёры, утварыў асобную галінку, нібы тую гронку на вінаграднай лазе. Другая (распавяла Алена Татаранка) пра тое, што некалі ў дубовым гаі (ён красуецца на пачатку пасёлка), раслі кусты з ягадамі, вельмі падобнымі на вінаград. Але гэтыя версіі нічым не падмацаваныя, і таму абедзве маюць роўнае права на існаванне.

Рэальна ў Вінаградзе тое, што ў пасёлку сёння дзесяць дамоў, з якіх жылыя толькі пяць. Нядаўна ўзведзены яшчэ два дамы, але жыхары пакуль не ведаюць, што стане іх гаспадарамі. Сапраўднымі вінаградцамі (з прапіскаю ў пашпарце і пасведчаннем аб нараджэнні) з'яўляюцца 13 чалавек. Найстарэйшая жыхарка — 80-гадовая Вера Якаўлеўна Сяжанавы. Самая маленькая — Вераніка Разаронава, якой усяго адзін год і адзінаццаць месяцаў. Гэта адзінае ў пасёлку дзіця. Пяць з гэтых насельнікаў — працадольныя.

На ўмовы вінаградцы не наракаюць. А пенсіянеры нават задаволены імі. Алена Рыгорыўна Татаранка і яе суседка Ніна Міхайлаўна Пелагайкіна пералічваюць бытавыя ўмовы, якія робяць тутэйшае жыццё па-свойму прывабным: «газ, вада, тэлефоны, асфальтаваная вуліца, аўтакрама два разы на тыдзень».

Алена Татаранка — гаспадыня адзінага коніка, якая кіча Сікухай, у свае 79 гадоў нечакана стала пісаць вершы, хоць жыццё ў яе было нягледзім і век свой яна дажывае ўдаваю. Ад яе і пачуў радкі адной з любімых застольных песень вінаградцаў:

«Мне маці ў сад паспала, Каб я вінаград нарвала. А я вінаград не рвала — З мільна саду гуляла...»

Хто ведае, ці не з гэтай песні нарадзіўся Вінаград? Спявалі ж некалі шмат. І да спяваліся!.. Толькі адзіны жыхар пасёлка — Юры Палтарак (ці то свядома з-за назвы, ці выпадкова?) займаецца развядзеннем вінаграду. Некалькі лазін гатунку «Ізабэла» растуць на паўднёвым баку яго гаспадарчых пабудов і кожнае лета даюць па пару вядзёр ягад.

Анатоль КЛЯШЧУК. Кіраўтар. Чэрыкаўскі раён.

МЯНЯЮ БОЦЫКІ НА ВАЛЁНКІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Смілавіцкі майстры славацца ўмённым рабцам валёнкаў яшчэ з XIX стагоддзя. У пачатку 20-х гадоў мінулага стагоддзя тут стварылася арцель «Красная звезда»: дробныя рамеснікі выпускалі валёнкі і галёшы самазлучным спосабам у хатніх умовах. У 1928 годзе на базе арцелі ўзнікла Смілавіцкая валюшна-лямцавая фабрыка. Працавалі тут амаль адны мужчыны. Яны перабіралі і часалі воўну на машынах, што прыводзіліся ў дзейнасць з дапамогай цяглавай сілы. У 30-х узв'язлі новы будынак фабрыкі і кацельню, завезлі перадавое па тых часах абсталяванне. За сваю багатую гісторыю прадпрыемства перажыло шмат — і ўзлёты, і крызісы...

— Асабліва цяжкімі выдаліся 90-я гады мінулага стагоддзя: над фабрыкай нависла пагроза закрыцця. Такія прадпрыемствы на той час нікога не цікавілі, маўляў, і без валёнкаў можна пражыць, — згадвае дырэктар Васіль Сабан. — Але мы пераадолелі цяжкасці перш за ўсё дзякуючы нашым работнікам. Яны разумелі, што фабрыка перспектывная і яе прадуцтва будзе заўжды запатрабавана. Разам з тым, мы пачалі часткова перапрафіляваць вытворчасць. Браліся за ўсё — выпускалі мэблы, вагонку, дошкі для падлогі, шпальцы паліэнавага бялізны, чэхлы для аўтамабіляў, махровыя халаты. А заўно перавучалі людзей. Цяпер нашы работнікі маюць па чатыры спецыяльнасці — з выпуску валёнкаў могуць без праблем перакляючыцца на іншыя аперцыі.

У выніку удалося захаваць і рабочыя месцы. І людзі вельмі ўдзячны свайму кіраўніку, які здолеў зберагчы калектыв. Васіль Мікалаевіч на фабрыцы амаль 40 гадоў, прайшоў шлях ад электрыка да механіка і інжынера, і вось ужо каля трыццаці гадоў узначальвае калектыв.

Як паказаў час, цікавае да валёнкаў з кожным годам павялічваецца. Сапраўды, больш зручнага, цёплага, экалагічна чыстага абутку, што прыводзілі нашы продкі, ніхто ў свеце яшчэ не вынашаў. Валёнкі патрэбны і вайскоўцам, і сельскім жыхарам, і выратавальнікам, і будаўнікам, і рыбакам, і паліўнікам.

Тачыцца валёнкаў.

Здавальненнем носяць валёнкі і сучасныя модніцы. Макіяж, спаднічка і... валёнкамі. Зручна, стыльна і прыгожа. Валянціна Вальц са сваім мужам у свой час паматаліся па былым Савецкім Саюзе і вырашылі спыніцца ў Смілавічах: больш за 10 гадоў жанчына працуе на фабрыцы.

— Зрукі тут адбыліся значныя, — сцвярджае Валянціна Мікалаўна. — Калі я толькі ўладкавалася на працу, тут выпускалі непрывабныя штандартныя шэрыя валёнкі. Падчас розных кірмашоў адчувалі мы сябе не зусім утульна, ды і адводзілі нам гаспадары звычайна месцы «на задворках». Разуменлі, што так больш нельга працаваць, трэба паляпшаць дызайн, павялічваць асартымент, разнастайць каларыную гаму. Пачалі эксперыментаваць: зрабілі валёнкі белага колеру. Затым адзодзілі іх футрам. Прыгожа, але... непрактычна. Як зрабіць тавар універсальным і адначасова экалагічным, каб дагадзіць усім: і маладым модніцам, і жанчынам сталага ўзросту? Прыдумалі зручную падэшву, каб можна было хадзіць і ў хаце па падлозе, і па вуліцы.

У выніку пошукаў з'яўляліся новыя неадрыўныя дызайнерскія рашэнні. Так паступова, дзякуючы намаганям неабыхаваных людзей, фабрыка заваявала сваё месца пад сонцам. Зрэшты, ужо з самага пачатку валёнкі нясучы ў сабе генетычнае цяпло, сонца. Як жа інакш? Сыравіна завозіцца з цёплых паўднёвых краін, а вырабы прасякнутыя любоўю работнікаў, якія ўкладваюць у іх сваю душу. Напрыклад, Хота Каналыцкая адпрацавала на фабрыцы 56 гадоў, нядаўна пайшла на пенсію. Начальнік аддзела тэхнічнага кантролю Вольга Дзедзевец такса-

ма ветэран, прывяла сюды сваю дачку Аксану. У калектыве ўвогуле шмат моладзі, таму што тут працуюць працаваць, ды і заробатная плата стабільная — больш за 500 долараў ЗША ў эквіваленце.

На пачатку працэсу валёнкі выглядаюць вельмі вялікімі, амаль у чалавечы рост! А пасля валення набываюць акрэсленую форму. Пятка, насок, халыва фармуецца ўручную.

На фабрыцы выпускаюць 17 тысяч валёнкаў за месяц для дзяцей і дарослых розных памераў і колераў: з бацкіямі і пампонамі, апікачымі і вышыўкай, з натуральным і штучным футрам. Тут распрацаваны камплекты для ўсёй сям'і, ад дзіцячых «тата, мама, я — дурная сям'я».

— Я сваім дзіўчатам — жонцы і дзвюм дочкам — ніколі не дару на святыя кветкі і духі, — ці то жартуе, ці кажа праўду мужчына сярэдніх гадоў, які прадставіўся Ігарам. — Куплю і ім валёнкі. У «адным флаконе», так бы мовіць, некалькі кампанентаў. Падэшва забяспечвае назе сухасць, святлоадбівальнасць стужка гарантуе бяспеку, аздоба кветкамі, футрам ды рознымі вясёлмі малюнкамі надае шарм і прыгожасць. Акрамя таго, аўчынка, якая злучыла прылягае да няг, не дазваляе цяплу выходзіць з валёнка, а халоднаму паветру пранікаць усярэдзіну, як бы стварае эфект тэрма-су. У такім універсальным абутку можна і на работу хадзіць, і па вуліцы, і сабаку вечарам выгуляць, і на рыбалку з'ездзіць.

Дзіцячым валёнкам, напрыклад, робяць у камплекце з лёгкімі прызрыстымі галё-

шамі, а для дарослых — на рыдленай падэшве са светлага поліурэтана. Дызайнер працуюць над тым, каб зрабіць валёнкі больш прывабнымі для жанчын — на невялікім аб'ёме. Працэс вырабы валёнкаў даволі цяжкі, складаны, уключае 36 у асноўным ручных аперцыяў. На пачатку працэсу валёнкі выглядаюць вельмі вялікімі, амаль у чалавечы рост! А пасля валення набываюць акрэсленую форму. Пятка, насок, халыва фармуецца ўручную. Таму людзі, якія тут доўга працуюць, маюць вельмі далікатныя і адчуваць пальцы і могуць вызначыць навомацкаў таўшыню вырабы да таго, як ён будзе гатовы.

У цэлым жа на прадпрыемстве асартымент вырабаў з авечай воўны даходзіць да 30. Гэта не толькі валёнкі, але і падушкі, коўдры з якаснай шэрсці мериноўскай авечак, лязневыя камплекты. У асноўным сыравіна завозіцца з Сярэдняй Азіі — Таджыкістана, Узбекістана, Туркменіі, Казахстана. За год прадпрыемству патрабуецца яе 500-600 тон.

— Дастаўка воўны, відаць, няпроста і даволі стратны працэс? — дапытваліся ў дырэктара. — Але прывязная воўна амаль ўдвая танней, чым айчынная. Да таго ж беларускія вытворцы могуць нам настаўкі толькі 5-6 тон воўны за год.

— Атрымліваецца, прывозіць сыравіну з Казахстана і туды ж экспартуеце сваю прадукцыю? — Не толькі ў Казахстан. У Нарвегію, Канаду, Фінляндыю, Аўстрыю, Украіну, Латвію, Літву, Эстонію. Раней арыентаваліся ў асноўным на Расію, яшчэ ў 2011 годзе пастаўлялі туды 70 працэнтаў прадукцыі. Летас паказчык знізіўся да 30 працэнтаў, затое географія паставак стала даволі шырокай. І гэта для нас не мяжа, — зазначае Васіль Мікалаевіч.

— Пра нас ведаюць нават у Амерыцы, — дададуць работнікі. А яшчэ мне расказалі, што нека на фабрыку прыезджалі прадпрыемальныя людзі адной з азіяцкіх краін, і вельмі ж цікавіліся тэхналогіяй вырабы валёнкаў. Вядома, ніхто ім сакрэты не адкрыў.

Тачыцца ЛАЗОУСКАЯ.

Пакуль гром не грымне?

Сталі вядомыя падрабязнасці гучнай справы

Зімой гэтага года маленькі хлопчык Ваня Цімашанка стаў сумна вядомым. Відзастапіў з Калінкавіцкай бальніцы быў выдзаны ў інтэрнэт. Здымкі суправаджаліся каментарыямі пра бацькоў, якія былі чым збілі дзіця. Сёння гэтае меркаванне поўнасцю абвергнута праваахоўнымі органамі. Праверкі ішлі на працягу паўгода. Канчатковы вердыкт агучыў старшы следчы СК Рэспублікі Беларусь па Гомельскай вобласці Ігар Яцко:

— Зараз праведзена праверка і прынята канчатковае рашэнне па факце прычынення цялесных пашкоджанняў малалетняму Івану Цімашанку. Устаноўлена, што ніякіх наўмысных дзеянняў з боку прыёмных бацькоў не было. Цялесныя пашкоджанні, якія былі на целе Івана, утварыліся ў выніку няшчаснага выпадку — падзення з дзіцячых арэляў. Іншыя вонкавыя цялесныя пашкоджанні на целе Івана з'яўляюцца вынікам хронічнага захворвання — аталічнага дэрматыту, на які дзіця пакутуе з маленства. На момант дастаўкі хлопчыка ў бальніцу пачалася абвастранне гэтага захворвання. У выніку першапачаткова медыкі не адразу разумелі, чым выкліканы ранкі і сінячкі на целе дзіцяці. У распыненні крмінальнай справы па факце прычынення Цімашанку Івану цялесных пашкоджанняў адмоўлена. У дзеяннях прыёмных бацькоў адсутнічае склад злачынства.

Нагадаем: пасля таго, як інфармацыя пра дзіця трапіла ў СМІ, прыёмная маці звярталася ў міліцыю з заявай пра паклёп. Пасля пачу прынёў рашэнне адміністрацыі ўсынаўленне. Зараз дзіця ў цяжкім стане вернута туды, адкуль яго ўз'ялі — у Гомельскі абласны дом дзіцяці для дзяцей з пашкоджаннем цэнтральнай нервовай сістэмы і парушэннем псіхікі. Збіраюцца дакументы на атрыманне ім статусу інваліда. Галоўны ўрач установы Алена ШЧАРБІЦКАЯ адзначае, што ўзровень псіхічнага развіцця дзіцяці цяпер адпавядае ўзроўню прыкладна трохмесячнага немаўляці.

— У Вані стабільна цяжкі стан, абумоўлены неўралагічным сімптаматэкай, ускладненнем з боку нервовай сістэмы, якія развіліся пасля траўмы. Спадзяемся на цуд не выпадзе, хаця мы робім усё магчымае: праводзім медыкаментозную тэрапію і адаптацыю. Распрацоўваецца індывідуальная праграма яго рэабілітацыі. Між іншым, няшчасныя выпадкі здараюцца і з роднымі дзецьмі, і часта бацькі з гэтым таксама не могуць справіцца самі. Тады яны звяртаюцца да нас, і мы прымаем на лячэнне дзяцей пасля траўмы або цяжкага захворвання.

Расказаць пра тое, што здарылася насамрэч у першы дні студзеня, маленькі Іван Цімашанка сам не зможа. Менавіта таму літаральна па хвілінах яго жыццё аднаўлялі з дапамогай сведка следчай. Пра тое, як адбыліся няшчасныя выпадкі, расказаў старшы следчы СК Рэспублікі Беларусь па Гомельскай вобласці Ігар Яцко:

— 6 студзеня дзеці ўтраіх гулялі ў доме на вачах у бацькоў. Паміж пакоямі замест дзвярэй у праёме былі ўсталяваны дзіцячыя арэлі заводскай вытворчасці. Хлопчык упаў з арэля, маці адразу ж аглядела яго, пасля чаго арэлі прынялі, а дзеці працягвалі гуляць. На наступны дзень ён устаў, як звычайна — ніхто не убачыў ніякіх змяненняў у паводзінах. Вечарам 7 студзеня маці яго купала — рыхтвала да наведвання ўрача-дэрматолога раніцай 8 студзеня. Яна неадразу звярталася ў Калінкавіцкую бальніцу для агляду хлопчыка, які з нараджэння пакутваў на аталічны дэрматыт. Былі святы, і, хутчэй за ўсё, ён што-ці недазволенае з'ёў, бо пайшо абстрактнае захворванне. Калі ж маці яго купала, магчыма, пад уздзеяннем цёплай вады адбылося кровазліццё ў мозг, справакаванае папярэдняй траўмай. Тады ён страціў прытомнасць.

Медыцынскі аспект растлумачыла галоўны ўрач Гомельскага абласнога дома дзіцяці для дзяцей з пашкоджаннем цэнтральнай нервовай сістэмы і парушэннем псіхікі Алена Шчарбіцкая: — У развіцці гематомы існуе так званая «светлая пляма», або светлы прамяжак, калі некаторы час гематома не працягвае сімптомаў, але ж на працягу 2-3 сутак у дзяцей і да 14 у дарослых развіваецца клініка захворвання. Тое, што дзіцяці не адразу пасля падзення стала дрэнна, а клініка развілася праз суткі, і гэты светлы прамяжак. Пасля таго, як Ваня страціў прытомнасць, маці адразу кінула яго ў бальніцу. Медыцынскія работнікі сапраўды ў першыя гадзіны не маглі вызначыцца з дыягназам, пры гэтым не выключалі і чэрпапа-мазгавую траўму. Пасля кансультацыі зроблі заключэнне, што, хутчэй за ўсё, так і ёсць. Быў экстранна запрошаны нейрахірург з Гомеля, які на месцы і прапярэваў дзіця. Што датычыцца плям на целе, урачы спачатку не маглі разабрацца з іх паходжаннем, бо медыцынская картка знаходзілася ў паліклініцы, а не ў бальніцы. Калі дзіця трапіла ў бальніцу з траўмай, урач павінен звярнуцца ў міліцыю. Медыкі так і зрабілі, і па факце адразу ж была праведзена праверка. Што датычыцца чэрпапа-мазгавой траўмы — яны б'юць вельмі розныя. Бывае, што гематома рэзідывуе. Дзіця аперывалі паўторна. Выпісалі дадому стабільна цяжкім, ляжачым. А другі

Інстытут прыёмных сем'яў пачаў сваё актыўнае існаванне ў 1999 годзе. За 13 з лішка гадоў на Гомельшчыне былі дзятэрміны скасаваны дагаворы ў дачыненні 265 дзяцей, у тым ліку 13 — па ініцыятыве органаў апекі. Часцей за ўсё падлеткі проста паступалі вуліцы і пераводзіліся на дзяржаўнае забеспячэнне. 3828 дзяцей набылі сям'ю, якая замяшчае бягучую, для іх — сапраўднаю.

— Усынаўленне было законнае, кантроль за сям'ёй з боку органаў апекі ажыццяўлялі вельмі пільны. У доме чыста, сям'я забяспечаная, мае вялікую гаспадарку. Прыёмныя бацькі Вані выраслі ў звычайных вясковых сям'ях, ніхто ніколі не прыцягваўся ні да якой адказнасці. Звычайна вясковая сям'я. Маці клапацілася пра хлопчыка. Магчыма, яна не вельмі адукаваная. Яна лічыла, што дзіця вырасце само па сабе, як вырасла яна сама. Вядома, з уплікам гіперактыўнасці хлопчыка яна павінна была стварыць яму бліскучыя ўмовы, асабліва сачыць за яго паводзінамі. Бацькі былі не гатовы да выхавання менавіта гэтага дзіцяці. Супрацоўнікі сістэмы адукацыі павінны былі звярнуць увагу маці на тое, што яна больш пільна павінна ажыццяўляць кантроль за паводзінамі сына. Але ж тое, што адбылося, — проста няшчасны выпадак. Усе парушэнні, якія выяўлены, прычынай сувязі з атрыманнем траўмы не маюць? Калі намі быў прад'яўлены іск аб адмене ўсынаўлення, маці прамі сказала: мне дзіця-інвалід не патрэбна, я з ім не спраўлюся. Сапраўды, гэтая сям'я, з уплікам атрыманай дзіцею цяжкай траўмы, была б не ў стане ажыццяўляць за ім далейшы догляд і забяспечваць яго рэабілітацыю.

Вера Замойская лічыць, што парушэнні правоў дзяцей у сям'ях, якія замяшчаюць бягучыя адбываюцца ў першую чаргу таму, што дапускаюцца памылкі пры падборы прыёмных бацькоў-апекуноў: — З такімі бацькамі заўсёды працуюць псіхологі, якія робяць заключэнне: ці гатова канкрэтная сям'я прыняць дзіця на выхаванне. У гэтым выпадку было такое заключэнне. Была праведзена шмат тэстаў, якія сведчылі, што сям'я гатова ўзяць дзіця. Але ж, на жаль, псіхалагічная служба ў нас зараз знаходзіцца не на тым узроўні, каб заўсёды прафесіянальна даць заключэнне...

Сваё заключэнне заўсёды дае і галоўны ўрач Гомельскага абласнога дома дзіцяці для дзяцей з пашкоджаннем цэнтральнай нервовай сістэмы і парушэннем псіхікі Алена Шчарбіцкая. Але ж, кажа яна, суд не заўсёды прыслухоўваецца да яе думкі.

Між тым, ёсць і іншы бок справы. Безадказна да выхавання сваіх дзяцей ставяцца і многія бягучыя бацькі. Яны не разумеюць сапраўднага небяспекі да таго часу, пакуль з дзецьмі штосці не здарыцца. У асаблівым лёсе практычна кожнага чалавека ёсць гісторыя, дзе ён прайшоў па краі жыцця і смерці. Чамусьці такі досвед часцей адбываецца ў дзяцінстве, калі яшчэ не сфарміравана пачуццё небяспекі. Дарослыя могуць паспець папярэдыць здарэнне, а могуць і не паспець. І тады ў крмінальных зводках з'яўляюцца гісторыі пра маленькіх дзяцей, якіх бацькі пакінулі адных у доме, і тыя не знайшлі лепшага занятку, чым свавольства з запалкамі. Дзеці, якія актыўна даследуюць наваколны свет, падаюць з расчыненых вокнаў, аляжаюцца кіпенем, засоўваюць рукі, ногі, галовы туды, куды не трэба... Добра, калі сумны вопыт заканчваецца толькі прыезд-дам выратавальнікаў. Часцей не абыходзіцца без кваліфікаванай медыцынскай дапамогі або... Пра гэта ўвогуле не хочацца казаць.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

■ Ведай нашых!

ПА МЕДАЛІ — НА КОЖНАГА

Чатыры медалі заваявалі беларускія школьнікі на міжнароднай алімпіядзе па інфарматыцы ў Аўстраліі: «золата», «серабро» і дзве «бронзы».

Гэта быў першы год, калі беларуская каманда выступала без свайго шматгадовага лідара — Генадзя Караткевіча, які завяршыў ўдзел у міжнародных алімпіадах школьнікаў уладальнікам практычна ўсіх рэкордаў — і паколькасці абсалютных перамог (у яго іх тры), і па колькасці заваяваных залатых медалёў (6), і па агульнай колькасці медалёў (7). Сёння Генадзь з'яўляецца студэнтам Санкт-Пецярбургскага нацыянальнага даследчага ўніверсітэта інфармацыйных тэхналогій, механікі і оптыкі — лепшай ВНУ Расіі па падрыхтоўцы праграмістаў. Менавіта каманда гэтай ВНУ з'яўляецца неаднаразова абсалютным чэмпіёнам свету па праграмаванні сярэд студэнтаў. У 2013 годзе яны таксама святкавалі перамогу, але на гэты раз у складзе расійскай каманды выступалі і беларус Генадзь Караткевіч. І, можна не сумнявацца, што гэта не апошняе пераможнае выступленне гамільчанаіна.

У 2012 годзе каманда Беларусі паказала лепшы для нашай краіны вынік за ўвесь час сваёй існавання на міжнародных алімпіадах школьнікаў па інфарматыцы — дадому хлопцы прывезлі два залатыя, адзін сярэбраны і адзін бронзавы медалі. Усе ўдзельнікі беларускай зборнай прадставілі Гомельскую вобласць. Дарчы, другі залаты медалі алімпіяды — Адам Бардашэвіч з Мазыра — таксама стаў студэнтам інфармацыйных тэхналогій, механікі і оптыкі Санкт-Пецярбургскага ўніверсітэта.

Сёлета гонар беларускай школы адстоівалі на міжнародных спаборніцтвах прадстаўнікі трох рэгіёнаў краіны. Двое з іх былі ўжо вольнымі «байцамі», а двое — навічкі. Вучань сярэдняй школы №9 г. Мазыра Сяргей Кулік набраў 490 балаў і заваяваў залаты медалі. Летас у хлопца была на алімпіядзе «бронза». У навучэнца Ліцэя БДУ Канстанціна Сакалова — «серабро» і 427 балаў. Яшчэ адзін выхаванец гомельскай школы праграмавання і выпускнік Ліцэя БДУ Уладзіслаў Паддзелкі заваяваў бронзавую ўзнагароду. У яго актыве 344 балы. Таксама «бронза» і ў выхаванца вучэбна-педагагічнага комплексу «Забалоцкія яслі-сад-сярэдняя школа» Гродзенскай вобласці Канстанціна Вільчускага (267 балаў). Усе ўдзельнікі спаборніцтваў прайшлі сур'ёзны адбор — школьнікаў, раённыя, абласныя і рэспубліканскія туры алімпіяд, а таксама спецыяльныя падрыхтоўчыя зборы.

За ўзнагароды сёлета змагаліся каманды з 79 краін. У выніку ў Кітаі — 4 залатыя ўзнагароды, у Расіі — 3, зборная ЗША і Паўднёвай Карэі змаглі заваяваць па 2 залатыя медалі. У Беларусі, Ірана, Японіі, Тайваня і Ізраіля — па адным «золата».

Надзья НІКАЛАЕВА

НОВАЯ ДАРОГА ДА ВЁСКИ АЛА

Мабелен на месцы масавага пахавання людзей у вёсцы Ала

На месцы былой вёскі Ала, дзе ў 1944 годзе было спалена 1758 чалавек, сёлета з'явіліся паклонны крыж і памятны знак, які нагадвае аб вялікай трагедыі, што здарылася ў гады Вялікай Айчыннай вайны ў Светлагорскім раёне.

Для таго, каб памяць пра нашых продкаў засталася ў сэрцах нашчадкаў, прайшлося папрацаваць практычна ўсім будучым і мейшчынам арганізаціям раёна. Старшыня Светлагорскага Савета дэпутатаў Рыгор Мурашка расказвае, што ўсе, да каго прайшлося звяртацца, адклінуліся імгненна і дапамагілі — матэрыяльнымі, людскімі рэсурсамі.

Дарчы, вёска пасля трагедыі 14 студзеня 1944 года ўжо не адраджалася, і за столькі гадоў дарога да гэтага месца зарасла поўнацю. Цяпер да памятнага знаку можна дабрацца без праблем — каб ніколі не забываць жудасныя падзеі ваеннага часу.

У маленькай вёсачцы на беразе ракі з той жа мілагучнай назвай Ала ў 44 дзесяціх людзей было сотні чалавек. Але ў менавіта сюды, у глухнем, падчас баявых дзеянняў сцягнулася шмат людзей з суседніх вёсак, каб схавацца ад фашыстаў.

Студзеньскай раніцай у вёску з лесу выйшаў батальён эсэсаўцаў. Яны стралялі па вокнах прысадыстых хат аўтаматнымі чаргамі. Людзей, якія выбігалі з дамоў, расстрэльвалі ва ўпор. Усё насельніцтва было сагнана ў адрны. Мужчын расстрэльвалі групамі па 6-7 чалавек. Жанчын спалілі жывымі. Страшная смерць спасцігла 950 дзяцей. На іх нацавалі сабак. Па вуліцы, асветленай пажарышчам, сабакі цягалі знявечаныя маленькія дзеці.

У хаце аднаго з жыхароў фашысты застрэлілі парадзіку, а немаўля забілі ўдарам аб сцяну. З першых вуснаў пра гэтыя жудасці сёння ўжо няма каму расказаць, але

ж доўгі час жыхарка Чыркавінаў Марыя Зыкун займалася зборам матэрыялаў: запісала ўспаміны сведкаў, якія цудам засталіся жывымі ў тым пекле.

У кнізе «Памяць. Светлагорск. Светлагорскі раён» можна знайсці апісанне страшнага эпизоду сведкам тых падзей Тарасам Колесневым: «Ад групы адлучылася жанчына ў целагрэўцы і вялікай клецістай хустцы. Аўтаматчык ішоў за ёй. Я пачу прасьбу дазволіць згарэць у сваёй хаце. Гэта была Акісняя Цімафееўна Курловіч, жонка бухгалтара калгаса. Пад дружны рогат фашыстаў жанчына павярнулася і цвёрдым крокам пайшла да сваёй падпаленай хаты. За ёй бег фашыст з вялікім баланом за спінай і апыркваў яе бензінам. Жанчына не звяртала на яго увагу. Афцёр дастаў пісталет. Але на парозе хаты жанчына ўспыніла паходняй і схавалася за дзвярмі...»

Між іншым, стваральніца Чыркавіцкага музея Марыя Зыкун гаворыць, што ахвяр, хутчэй за ўсё, было больш, чым 1758 дакладна высветліць — каля 2 тысяч. Дарчы, Ала — адзіная на Беларусі спаленая вёска, дзе загінула таксама вялікая колькасць людзей.

Эпіскап Гомельскі і Жлобінскі Сцяфан прыхваў ў дзень памяці памаліцца на месца масавага знішчэння людзей:

— Зараз сюды з'явілася новая дарога, і ёсць магчымасць наведваць пахаванне. Тут мог быць добры мемарыяльны комплекс. Памяць пра гэтых спаленых людзей павінна захавацца ў нашых сэрцах. Нам абавязкова трэба захоўваць у добрым стане месцы памяці загінулых, воінскія пахаванні, устанавіць памятныя знакі. І сцэжкі не павінны зарастаць да гэтых месцаў. Няхай памяць пра тых, хто загінуў у Вялікую Айчынную вайну, будзе заўсёды ў нашых сэрцах, а царква будзе заўсёды маліцца пра іх.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

■ Уражанні

«НАС АБ'ЯДНАЛА ПЕСНЯ»

Музіца, нішто не збліжае, не яднае народы так, як песні. Да таго ж у нас яны часта агульныя. І варта толькі пачаць — астатнія падхопяць.

Гэта я да таго, што ў Рагачове не так даўно адбыўся чарговы — шосты — міжрэгіянальны фестываль народнай песні «Зоры над Дняпром», у якім прымалі ўдзел творчыя калектывы з Расіі, Украіны, Прыбалтыкі і, вядома ж, нашы, беларускія... Што цікава, на канцэрты ў рамках фестывалю пашчасціла патрапіць і многім вясцоўцам, нікуды не выязджаючы. Бо, напрыклад, да нас, у Лучыні, завітаў фальклорны народны калектыў «Руская песня» з г. Кацельнікі Любарэцкага раёна.

Варта адзначыць, што ўдзельнікі яе толькі спявалі, яны, што называецца, неслі культуру: вядучая спадарыня Алена Жукава, прадстаўляючы жонкі твор, расказвала пра яго паходжанне, пра манеру выканання, пра распаўсюджанасць і г.д.

Канцэрт пачынаўся з самых старажытных славянскіх песень, і падчас яго высветлілася, што нашы, ўсім вядомыя «Ой рана на Івана», «Купалінка» ды іншыя спяваюць у многіх рэгіёнах Расіі і таксама лічачы сваімі.

Гучалі і казачкія песні (кіруе калектывам Сяргей Аляксандравіч Марозаў, які мае і рускія, і ўкраінскія карані...). Адна з іх — «Не для меня весна прйдёт...» — выклікала сапраўдныя авацыі перапоўненай залы! Бо, па-першае, яе здаўна любілі ў нашай вёсцы, а па-другое, уразіла выка-

нанне і, у прыватнасці, сам голас былой салісткі мардоўскай філармоніі Надзеі Кліч...

Вядучая нямушана заклікала не саромецца — падпяваць, выходзіць у карагод. Але ж спачатку вясцоўцы, так бы мовіць, тупалі на месцы, саромеліся. Іншая справа, калі загучала «Варонежская танцавальная»... Яна была настолькі падобная на ўсімі любімую тут «Барыню», што ўсядзень стала проста немагчыма!

Не, не сапсавалі мы карагод! Але ж паказалі сябе не толькі ў танцы. Пасля канцэрта гасцей заспявалі і гаспадары — адзін з лепшых у раёне гурт «Надзея». Загучалі (і як жа спадабаліся) беларускія «Прымакі», беларускія і мясцовыя, лужыцкія, прыпеўкі! Як заўсёды, хораства спявалі нашы салісткі Іна Анатольеўна Правалоцкая і Алена Уладзіміраўна Малюкова, Галіна Мікалаеўна Тамашкова, вртуознае барабаншчыца Алена Міхайлаўна Чабатар. І, вядома ж, галоўны гарманіст і мастацкі кіраўнік калектыву Віктар Леанардавіч Чабатар...

Але час наступіў і развітацца. Ну вядома ж, з «Чаркай на пасашок» і традыцыйнай «Бывайце здаровы, жывіце багата».

Калі збудуцца гэтыя пакаданні, то налета мы сустрэнемся зноў — як сабры, якіх аб'ядналі песні.

Соф'я КУСЯНКОВА, в. Лучыні, Рагачоўскі раён

■ Простая мова

«Вашаму дому ад нашага...»

«Вашаму дому ад нашага...» сказаў сваяк і працягнуў... шклянку — як на першы погляд дык самую звычайную: «маліноўку...», з пяском...

Адзінае... Доцца яе «тапілас» ў адмысловай драўлянай падставацы з надпісам: «Жыццё шматграннае».

...Хто б сумняваўся?! Але ж нагадваць пра гэта, напэўна, трэба.

Рай

Анекдот — і нават з працягам: двоечнік адзін не мог на карце гэтага знайсці.

— Уніз, уніз глядзі, — шаптаў падкаваца яму сябрак, — яна, як бот...

— Сам ты, як бот, — заступіўся за краіну настаўнік. — А Італія — як рай.

І сапраўды: сонца, мора... Паўз бераг — некалькі вуліц: атлі на іх, жылыя дамы.

— Во дзе жыць бы! — зайдросціць адзін з адпачывальнікаў з блізкага пляжа. — Дыхаць морам, слухаць шум...

— Ды калі з каханай жанчынай... — памарыў другі... — ...Пры грашах, — перапінюў яго трэці.

— І маладым-здоровым... А тады, можа, рай хоць дзе?

Змены

Што ні слуп — аб'явы. Рознага кшталту — ад звычайных «Кладка печуў...», «Рамонт кам'ю-тараў...», «З'губіўся кот...» да досыць нечаканых: «Шукаем маладую жанчыну (сурагатаўна маці), якая вынасіць наша дзіцятка...», «Здам кватэру за інтым...», «Прыму ў дарунак ваш халадзільнік. Можна няспраўны. Вывезу сам...».

Пры кожнай з аб'яў — нумар тэлефона, месцамі — кошт паслуг...

Гэта — цяпер. А некалі... Некалі знаёмы малар і бацька чатырох дзяцей з рук фарбу не змываў, пакідаў — на ўсякі выпадак. «А раптам, — казаў, — нехта ў транспарце згледзіць? Папроціць рамонт у кватэры зрабіць».

Усё «пуцём»?

Лёс звёў (шкада, ненадоўга)...

Але ж жанчына пра сябе расказала шмат: і што вырасла ў добрай сям'і, у дастатку, што пасля шлюбных адрозняў паступіла — і туды, куды хацела, што замуж выйшла за хлопца, якога пакахала і які пакахаў яе, што Бог (не аддзякаваць!) даў ім цудоўныя дашучак, якія таксама добра вучыліся, таксама адразу паступілі і таксама замужам — за каханымі, гадуючы наступнікаў... Ды такіх жа пацешнікаў!

Усё «пуцём», карацей — ну хоць у некага! А можа...

Можа, часу вобмал было, і мы з ёю проста... мала размаўлялі?

Не дома...

Ромік, дружбак, у Штатах даўно. Як пісаў — там піблота наезджы. А хто і адкуль?...

— I'm from Belarus, from White Russia (я з Беларусі, з Белай Расіі), — сказаў сваіму начальніку.

— А гэта дзе? — праявіў недасведчанасць той.

— Побач з проста Расіяй. — А чаму ваша — беляга? У вас што — чорных няма?

— Амаль... — Я з такой краіны ніколі б не паехаў! — сказаў боі (у кожнага свае заганы — ну не любіць ён чарнаскурых).

лас — ну піскля пісклэй! Ці не ўсе на яе азірнуліся, ці не ўсе перасмыкнуліся. Нехта адзін казаў:

— Вішчыць, як парэса ў плочце.

Трэба разумець, у рускай мове больш трапнага параўнання не знайшлося?

Двое

Іванавіч другі раз жанаты: з дзеўкай сышоўся, па гадах — дачкой. Але ж жыве, не скардзіцца, прынамсі, пакуль. Ну, хіба самым блізім і па драбязе:

— Цешча ў мяне — чалавек, — аднакланіку прызнаўся. — А вось цесць — скулка яму ў бок... Па-людску ну ніколі не вітаецца: усё «Прыватанне, мой юны сябар!»

А я раію і слова не скажы: на два гадзі за мяне старэйшы, але ж ён — цесць.

Каб не ежжа...

Пытанні спрадвечна: адкуль бярэцца пыл і куды знікаюць грошы?

— Ну з ранку ж был! Немаўля... Дзе дзеліся? — адкрыўшы кашалёк, абраўцецца суседка увечары.

— «Дзе, дзе», — злюць на яе сямейнікі, — у гастронм пасля працы заходзіла?

— Так. — Дык чаму здзіўляешся? ...І сапраўды — чаму? «Каб не ежжа, не адзежка, была б грошай поўна дзежка» — старая прымаўка.

З дзвюх бед

Продкі казалі, што грошы не неба — дастанеш, як трэба.

Магчымасці і напраўду, як быццам, ёсць: можна ж і (мяркуючы па рэкламе, прасцей проста) узяць крэдыт, улезці ў доўг (аддаваць, праўда, складаней), можна пашукаць іншыя заробкі ці нешта прадаць... Можна эканоміць, браць кватарантаў...

На знаёмым падпрыемстве вырашылі палову пустуюючы майстарні пад офіс здаць, марафет у ёй выявілі, пагалясоў пусцілі, потым «кандыдатаў» сталі прымаць. Прычым не без поспеху: і адна фірмачка, як быццам, гатовая ўсплісці ды грошы плаціць, і другая не супраць... Уваход бы толькі асобны...

Што за праблема, здавалася б: першы паверх (і іншых няма), дзевяць вокнаў. Вымай з праёма любое, разбей пад ім два метры прыкладзі, устаўляй дзверы — і справе канец...

Але ж будынак не прыватны, не на сваім падворку стаяць, значыць, на любяя работы (што і зразумела!) дазвол патрэбн, потым праект... На яго распацоўку, на шматлікіх узгадненніх час патраціцца, на ўсё зарады — немальны грошы. Адкуль?

І без гэтага ніяк, бо штраф. Пасядзелі: прыкніну выдаткі — спачатку на ўсё першае, потым — на другое... І... была ні была: разабралі кладку.

Тое! Ды... не тое!

«У шумнай зале рэстарана...»

Тры сталы там (рознай даўжыні), тры кампаніі — мы хараства сядзелі, бо за вочы было і нап'яўка, і наедкаў, і жартаў, і тостаў...

Адзінае — за цэлы вечар! — ну ніводнай тутэйшай песні пад моднае цяпер кароке, ніводнага беларускага танца — апроч, можа, полькі, ніводнага слоўца...

Зрэшты, не было: напрыканцы ўжо нейкая з маладзіц для «прамовы» ўстала... А го-

■ Славутыя землякі

«...БО БЫЛА І ЗАСТАЛАСЯ ПАМЯЦЬ»

Да нас, на Валожышччыну, меўся прыехаць славуты зямляк — прэзідэнт Ізраіля Шымон Перэс. Таму маладзеішчы жыхары вуліцы імя Кірава, якая па ўзгорачку прамым ходам вядзе да юрэйскіх могілак, старанна і рупліва, як да самага вялікага свята, наводзілі прыгажосць: ва ўсе колеры фарбавалі свае платы, садзілі ля іх прыгожыя кветкі. Састарэлым і адзіночым з дазволу адміністрацыі раёна новым агароджы былі зроблены супрацоўнікамі жылкамунгаса. Такім чынам вуліца вельмі змянілася, прыбралася, папрыгажэла. Бо была і засталася на гэтай зямлі памяць аб страшных гадах апошняй вайны, была і засталася вялікая павага да ўсім вядомага земляка Шымона Перэса, які заўсёды ў час наведвання магіл сваёй прадкаў, размаўляў з нашымі старэйшымі жанчынамі пра мінулае і сучаснае жыццё.

На гэты раз да нас на Валожышччыну прыязджала дачка ізраільскага прэзідэнта Цвія Вальдэн. Але ж спадзямся, што прыедзе яшчэ і ён сам, будзем чакаць.

Хрысціна МАРКОУСКАЯ, г. Валожын

атрымліваў і чытаў — аж на той далёкай мяжы. І нават тое, што чытае дагэтуль!

Але ж ліст напісаны па-руску.

Значыць, мова ўсё ж заблылася? Калі не там, дык тут — дома.

Па цяперашнім часе яго, зразумела ж, законна, але... Ці лагічна?

Гэта гучыць...

Сталіца, метро, схема ліній. Дзве з іх даўно працуюць, развозяць людзей, трэцяя — у праектах яшчэ...

Назва станцыі цікавая: сярэдніх старых — плошча Леніна, Кастрычніцкая, Пралетарская, Маладзёжная, Спартыўная...

Сярод новых (пацуюць!) — Случкі гасцінец, Немаральскі сад, Кавальская слабада...

Гучыць! І будзе ж гучаць! Потым. Але мы ці пачуем?

Падзел

Вёска. Клады. Вузкая сцежка — паміж агароджаў, паміж магіл. Галасы — наперадзе. Спачатку — здзіўлены:

— А гэта што, Барысіха памерла?

— Ды гады са тры ўжо... Ты што — не ведала?.. Хоць яно і грэх пра нябожчыцу, але ж от паскудная баба была! З усім светам перагрызлася... Толькі сябе глядзела...

Ля магілкі яе (потым праўналісія) вестер паваліў вянкі; праз іх, у роц чалавека, падняўся бльняг.

Але ўразіў не столькі ён: побач, у той жа агароджы, была яшчэ адна магіла — хай сціпла, але ж прыбраная: са сподачкам і чарачкай, з букецкім штучных кветкаў, са старым драўляным кржам... Надпіс на ім сцірэны.

А памяць, выходзіць, жывая?

Спадчына

...Цёткача памерла ўвосень — пасля цяжкай, працяглай хваробы.

Хату і грошы яе падзялілі сыны, усё астатняе перабралі нявесткі:

— Гэта будзе мне, — вырашала старэйшая, — гэта, калі трэба, табе, гэта спалім, гэта зноўку мне, гэта выкінем...

— А можа, і ты нешта возьмеш? — «убачылі» раптам пляменьцу.

— Не! — схлусіла дзеўчаня (а то ж падмаюць, што бедная, з беднай сям'і)...

А калі па праўдзе, то на адну рэч вочы гарэл: у цётчын буфэцік немаведама калі і адкуль трапіў, як цацкача маленечкі, пузачынькі, бленькі збаночак — для вяршоў...

Пасармелася тады, не папраціла. Нейкая з нявестка, відаць, забрала.

Пляменьніца праз колькі часу купіла іншы.

Але, што цікава, усё роўна «карыстаецца» тым, вельмі старым, цётчыным! Бо кожны раз узгадвае яго (і, адпаведна, цётку!), калі здзімае з паліцы, калі налівае вяршкі, калі ставіць на стол, калі мяне...

Спадчына... Хоць і віртуальная.

Вялічання ДОУНАР. P.S. Кніжка абразкоў «Каб сказаць... І пачулі» у кнігарнях (прынамсі, сталічных) пакуль прадаецца. Пытайцеся.

СЛИМАКИ

ЛЕТНЯЕ ЭСЭ

Столькі слімакоў яшчэ ніколі не бачыла. І ўвогуле, са слімакамі не сустракалася. А то іду, а ён ляжыць. І домкі! Домкі на спілці! І рожкі! Рожкі ў слімака растуць! Ох ты! Ды не адзін ён тут! Каб жа каго не распстагач незнарок... Многа іх. Не хаваюцца. Першы раз лічыла — пяць налічыла. Другі раз лічыла — ужо сем. Хацела і трэці раз пералік учыніць, ды плонула! Якая розніца, колькі іх, слімакоў, калі бачу такое дзіва ўпершыню, хоць і на вёсцы расла.

Гэта не слімакі выраслі перада мною, а я перад імі. Цікава, ці пачылі мяне. Я ім сапраўдна фотасесію ўчыніла. Бо маленькія домкі суправаджалі мяне ўсю дарогу: з валя ў нізін, з нізін ды ўгару, пакуль не выйшла да крыніцы. У роце сушыла. Пільч ха

Скульптар Іван МІСКО:

«КАСМАНАЎТ НАВІЦКІ ТЭЛЕФОНАВАЎ У МАЮ МАЙСТЭРНЮ З КОСМАСУ»

Народны мастак Беларусі Іван Міско ўставае сваё дзяцінства — ужо з 6 гадоў ён маляваў вугалем на печы. Але бацькі на яго не сварыліся, а суседзі і зусім прадказвалі будучыню мастака. Вядомы скульптар распавёў пра сваё захапленне космасам, падарожжа ў Японію, працу для «Звязды» і званкі з борта МКС.

— Большасць вашых твораў прысвечана космасу...
— Я «ляплю касманаўтаў» больш як 40 гадоў. Заўсёды цікавіла штосці нязвычайна. Аднойчы Пётр Клімух сказаў: «Калі ты на зямлі крыху нервуешся, то ў космасе з табай няма чаго рабіць, гэта будзе выбухаўка». У чалавека павінна быць ідэальнае здароўе і моцная псіхіка, каб яго адправілі скараць Сусвет. Раней думаў, што касманаўты адраўнаваюцца чымсьці ад простых людзей. Яны падобныя на Гагарына стрыманасцю, сумленнасцю, дабрыві. Ён для іх своеасаблівы ідэал. Маці Гагарына часта бывала ў маёй майстэрні. Яна прасіла, каб скульптура сына, якую я ляплю падчас яго пахавання, знаходзілася на радзіме.
— Касманаўты шмат разказвалі вам пра палёты?

— Гаварылі, што вакол прастрот і няма межы. Я папрасіў нават сфатаграфавача Зямлю з космасу. Расказалі, што палёты цяжка зрабіць першы крок — ногі падховаюцца.
— У вас вялікая калекцыя аўтографу (вось ужо сапраўды, не дзверы майстэрні, а ўнікальны музейны экспанат!), а нашага вядомага земляка, трыцяга беларускага касманаўта Алега Навіцкага — ёсць аўтограф?
— Не, на жаль. Пакуль — не: касманаўты вельмі забабонныя. Але паабцаў, што калі вернецца на Зямлю, тады і даць аўтограф. Затое ён чатыры разы тэлефанаваў мне з космасу! Перад вылетам жартам сказаў: маўляў, чакайце званка. Калі я пачуў у трубку яго голас — аслупянеў, як такое можа быць? Высветлілася, што мабільная су-

вязь з космасам цудоўная, як і чутнасць. Тэлефонаваў Навіцкі звычайна пасля паўдня, жартаваў: «Калі я пралятаю над Беларуссю, бачу, як у вашым акне святло гарыць!».
— У вашай майстэрні — скульптурны партрэт Алега Навіцкага, калі вы паспелі? — Ён некалькі разоў прыходзіў у майстэрню, пазіраваў.
— У Зорным гарадку часта бываеце?
— Пасля таго, як зрабіў бюст Клімука, стаў частым госцем. Вялікую частку кампазіцый я выканаў для Зорнага. Акрамя аічных касманаўтаў, ляплю прадстаўнікоў Аўстрыі, Балгарыі, Вялікабрытаніі, Індыі, Кубы і іншых краін.
— Усе гэтыя касманаўты былі ў вашай майстэрні?
— Амаль усе. Адночы пазірала французская касма-

наўтка Клодзі Андрэ-Дэ. Мы з ёй узгаднілі, што ў скульптурным партрэце ў яе валасах будучы зоркі. Акрамя касманаўтаў, у маёй майстэрні пабывала шмат пісьменнікаў, акцёраў, спартсменаў. Актрыса Стэфанія Станюта, пісьменнік Янка Маўр... Цяпер працую над скульптурай народнага артыста СССР, нашага славагата купалаўца Генадзя Аўсяніківа.
— Вы ляпілі і астралага Паўла Глобу — часта ён быў у вас?
— Мы часта сустракаліся. Ён негаваркі, толькі вачамі «паглынае». Вельмі цяжка было з ім працаваць. Складвалася ўражанне, быццам бацьчы наскрозь, і востры прадмет свідруе цябе энтыму...
— Ён вам прадказваў будучыню?
— Не, я адмовіўся. Лічу, што ў прадказанні вераць толькі слабыя людзі. Тая, хто падаецца ўнушэнню...
— Вы лепіце часцей за ўсё з натуральнага або з фотаздымка?
— З фотаздымка ляпіць больш складана. Важныя эмоцыі чалавека, кантакт. Галоўнае, каб сімпатыя была ўзаемнай, інакш, як бы ты ні стараўся, нічога не атрымаецца.
— Вы ляпілі партрэты многіх жанчын, а ёсць скульптуры маці, жонкі?
— Мая мама толькі аднойчы была ў майстэрні, я зрабіў яе партрэт, падарыў яе Слоніму — я ж родам менавіта з тых месцаў... Жонку ніколі не ляпіў.

— Што ўспамінаеце з дзяцінства?
— Дом на хутары, вакол прырода, якую я любіў маляваць. З ранняга ўзросту марыў стаць мастаком, а потым, калі ўпершыню ўбачыў «аб'ёмныя малючкі», вырашыў, што гэта мой лёс. З тых часоў займаюся толькі скульптурай. Вайну практычна не памятаю. Я быў тады зусім маленькі. Засталіся ўспаміны, якія немцы забіралі людзей у перыяд акупацыі...
— Ваеннай тэматыцы прысвечаны ваш манумент у Жодзіне...
— Манумент прысвечаны трагічнай гісторыі Настасі Купрыянавай, маці яці сыноў — усе яны загінулі на фронце, малодшаму прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.
— Вы шмат падарожнічалі па свеце. Дзе спадабалася больш за ўсё?
— У Японіі. Яны захавалі сваю самабытнасць, культуру. Узрэлі дачы без столі, сцены на колцах і крэслы без ножаў. У Японіі я пазнаёміўся з касманаўтамі, які па сумяшчальнасці быў журналістам. Ён заўсёды казаў: «Сам пішу, а чужое чытаю не буду». Я прысвечыў яму адну са сваіх работ. Ды і напрыканцы 1960-х я сам быў журналістам: па рэдакцыйным заданні газеты «Звязда» ездзіў па рэспубліцы, маляваў героў працы. Зараз вяду дзённікі, якія, можа, калі-небудзь апублікую...

Настасся ЧУМІК.

ТАНЕЦ ЖЫЦЦЯ

Танчыць перад камерай можна па-рознаму

«Танчы, або мы прапалі» — такі быў дэвіз вядомага нямецкага авангарднага харографі і танцоўшчыцы Піны Баўш. Герані новага дакументальнага фільма Зоі Катковіч «Белы танец», зробленага на Беларускім відэацэнтры, хоць і не такія апантаныя эксперыментатары, але гэты прычыні ім таксама блізкі.

«Дзяўчаткі, будзем танчыць! Не забываем пра прыгажосць! Жывоцікі ў сябе!» — заклікае Валянціна Пятроўна, адна з гераній фільма «Белы танец». Валянціна Пятроўна выкладае ўсходнія танцы ў сталічным Цэнтры сацыяльнага абслугоўвання. На заняткі да яе ходзяць, які правіла, адзіночкі жанчын-пенсіянеркі стала ўзросту. Нехта шукае рух, нехта — душэўны спакой, нехта — кампанію і сяброў. І самае цікавае, што кожны знаходзіць тое, што шукае.

Фільм Зоі Катковіч — прыклад сучаснага мастацкага дакументальнага кіно, якое трымаецца на найлепшых традыцыях айчынай арт-дакументалістыкі. Пранікнёнае, не пафаснае, вельмі простае, яно раскрывае лёсы і характары такіх розных гераній, што створыліся рэалістычна і прыемна ўвогуле. І развагамі пра справу, заняткамі, які ратуе ў крытычныя моманты і потым падтрымлівае на працягу жыцця. Напрыклад, адна з гераній мае праблемы з нагамі, і толькі дзякуючы заняткам танцамі яна змагла паглядзець на свае праблемы іншымі вачыма. Іншая геранія, Жанна, — жанчына вельмі актыўная. Былы прыватны прадпрыемальнік на пенсіі, яна сама вывучыла англійскую мову і іўрыт, папрацоўвае нянькай. Кажы, што зносіны з малымі дзецьмі — гэта таксама духоўнае насычэнне.

Кадры з фільма Зоі Катковіч «Белы танец» (2013).

«Белы танец» — гэта галерэя вобразаў беларускіх жанчын, маці, бабуль. Лёгка ўявіць сваю маму або маму сяброўкі адной з гераній гэтага фільма. Яны — само жыццё. І краю ў фільме вельмі трапна супрацьстаўляюцца жыцці гераній па-за танцамі і падчас іх. У іх бы дзве рэальнасці. Два эга. Шчырыя і сапраўдныя яны паўсюль. Але танец дапамагае ім раскрыць сваю сутнасць.
«Танец абуджае ў жанчыне жанчыну! Нават у 70 гадоў!» — натхнене сваіх выхаванак Валянціна Пятроўна перад чарговым заняткам. І сапраўды, цяжка з гэтым не пагадзіцца, калі бачыш, з якім захапленнем і лагоднасцю на тварах гэтых жанчын рухаюцца пад музыку. Як ім падабаецца абмяркоўваць сам танец, традыцыі, як падабаецца падбіраць сабе касцюмы. Гэта робіць іх жыццё поўным. І ў гэтым — галоўная філасофія.
— На «Белы танец» мы ўскладаем вельмі сур'ёзны надзеі ў першую чаргу ў фестывальным паказе, — распавядае дырэктар Беларускага відэацэнтру Юры ІГРУША, — Таму што гэта сапраўды аўтарскае кіно пра сучаснікаў. Тут гераніям з'яўляюцца 4 жанчыны, якія жывуць разам з намі, але дзякуючы аўтарам (сцэнарый разам з Зоіяй Ка-

Фестывалі

ТЭАТР ЯК «ТЭАРТ»

Міжнародны тэатральны форум прадставіць беларускія эксперыментальныя пастаноўкі.
Летас ужо была спроба ў рамках тых тэатральных твораў, што прывозіцца да нас з-за мяжы, паказаць, што і мы таксама можам: Цэнтр візуальных і выканальніцкіх мастацтваў паказаў «Ладдзю распачы» паводле Караткевіча. І справа, можа быць, не столькі ў тым, на якім узроўні яна глядзелася, колькі ў тым, што ў міжнародныя сучасныя тэатральныя кантэксты павінна быць ўпісана Беларусь. Таму сёлета ў рамках фестывалю «ТэАрт» будзе цэлы блок беларускіх эксперыментальных пастацовак. Названы айчыныя ўдзельнікі прадставяць форму: «PATRIS» С. Анцэлевіча, Д. Багаслаўскага, В. Красоўскага; «Кароткачасовая» К. Сцешыка, «Сумы жакіст» П. Пражко, «Ціці шорах сыходзячых крокаў» Д. Багаслаўскага, «Рамонт» тэатра «ІнЖэст». Тэмы гэтых спектакляў важныя найперш для беларусаў: радзіма, любоў, адказнасць і сам чалавек, які павінен удасканаліваць сябе. Але гаварыць

пра гэта сучаснаму глядачу трэба сучасныя тэатральныя формы, якія могуць здзіўляць, б'яжэжыць, турбаваць, нараджаць думкі. Ці не дзеля гэтага існуе мастацтва? Каб людзі не забываліся пра тое, што, акрамя выключна забавы, тэатр — гэта сродка дэялогу з глядачом, магчымасць паразмаўляць з чалавекам пра свет.
Пакуль беларускі тэатр рыхтуюцца здзіўляць свайго ж роднага глядача, арганізатары складаюць праграму гэсцей — з якой, уласна і пачынаўся форум. Бо адной з яго задач быў паказ у Беларусі лепшых расійскіх і замежных спектакляў. Сёлета будзе магчымасць паглядзець пастаноўкі з Францыі, Польшчы, Ізраіля, Латвіі, Германіі, Венгрыі. «ТэАрт-2013» пройдзе ў Мінску з 28 верасня па 21 кастрычніка.
У Цэнтры візуальных і выканальніцкіх мастацтваў «Арт Карпарэйшн», галоўнае арганізатар, ёсць свае надзейныя партнёры, якія дапамагаюць забяспечваць прысутнасць нашумелых пастацовак і вядомых артыстаў, рэжысёраў. Напрыклад, не губляе сваёй цікавасці да тэатральнага

мастацтва генеральны партнёр «Белгазпрамбанк», які яшчэ некалькі гадоў таму быў адным з ініцыятараў паказу замежных спектакляў у Беларусі. Тэатральны тыдзень выраў Міжнародны тэатральны форум, які праходзіць пры падтрымцы Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. І цяпер ён мае шмат зацікаўленых партнёраў, якія дапамагаюць сёння айчынным глядачу зразумець сусветны тэатральны кантэкс.
Дзеля гэтага, дарчы, ў рамках фестывалю ладзяцца дыскусіі і «круглыя сталы, дзе гаворка ідзе пра развіццё тэатра ў свеце і, у прыватнасці, у Беларусі. Ладзяцца сустрэчы, дзе таксама можна пагаварыць адзін на адным пра тое, як тэатр сёння ўплывае на чалавека, ці дапамагае яму лепш зразумець сябе самога, ці абуджае праз форму здольнасць да мыслення? Кожны зацікаўлены глядач можа рыхтаваць свае «тэатральныя» пытанні ўжо зараз. І рыхтавацца матэрыяльна да таго, што і нематэрыяльна.

Ларыса ЦІМОШЫК

«З Восьмым сакавіка, мужчыны!»

Нацыянальная кінастудыя «Беларусьфільм» сумесна з расійскай прадзюсарскай кампаніяй «Маскіт» пачала здымку паўметражнага ігравага фільма «З Восьмым сакавіка, мужчыны!»
Лірычная камедыя расказвае аб тым, што кожная жанчына можа стаць музай для свайго мужчыны, і тады ў яе жыцці з'явіцца той прычы, яб якім яна марыла з дзяцінства. Галоўная героіня моцна памылялася ў сваіх адносінах да мужчынскага полу. Каб дапамагчы ёй разабрацца, у Міжнародныя жанчыны дзень, які быў адначасова і днём яе 30-годдзя, вышэйшыя сілы зрабілі ёй незвычайны падарунак — магчымасць чуць думкі мужчын. Над фільмам працуе інтэрнацыянальная каманда з Беларусі, Расіі, Францыі, ЗША. Ролі выконваюць Марыя Бярэнева, Канстанцін Лавыш, амерыканскі акцёр Сцівен Нельсан, Вера Алентова, Максім Вітгарн і іншыя. Рэжысёр — Арцём Аксёнка.
Прэм'ера фільма адбудзецца ў 2014 годзе.

Кадры з фільмаў цыкла «Гісторыя беларускай страўні».

СМАЧНА ГЛЯДЗЕЦЬ!

ФІЛЬМЫ З ЦЫКЛА ПРА ТРАДЫЦЫІ БЕЛАРУСКАЙ КУХНІ ВЫГЛЯДУЮЦЬ НЕ МЕНШ СМАЧНА, ЧЫМ САМІ СТРАВЫ

На Беларускім відэацэнтры рэжысёр Аляксей Раковіч зрабіў васьм чатыры фільмы, прысвечаныя гісторыі беларускай кухні — «Мясныя прысмакі», «Супы і сытыя стравы», «Бульбяныя прысмакі» і «Хмельныя напоі». Глядзяцца гэтыя фільмы сапраўды «смачна»: у іх не толькі распавядаецца пра спрадвечныя традыцыі харчавання беларусаў розных саслоўяў у розныя часы, але і самі серыі цыкла, кожная з якіх мае працягласць трохі больш за 20 хвілін, зроблены з душой.

«Суп такі рэдзенькі, што там крупіна за крупінаю ганяецца з дубінаю», — распавядае ў серыі «Супы і сытыя стравы» беларускі шляхціц, вярнуўшыся з падарожжа па Еўропе, свайму французскаму кухару.

Плакаты да цыкла фільмаў «Гісторыя беларускай страўні». На ім цудоўна відзець, як стваральнікам удалося закрануць культуру харчавання і мантэжу, і збыдней шылькі, і простага мужыка — за адным сталом сядзяць беларусы розных часоў і саслоўяў. Дарчы, прысутнічаюць тут не толькі акцёры, але і тыя, хто звычайна застаецца за кадрам. Напрыклад, рэжысёр і дырэктар чаванія розных часоў на Беларусі — нават дзеянне ў фільмах адбываецца ў розныя гістарычныя перыяды. Тым больш што розныя саслоўі харчаваліся па-рознаму. І гэта не значыць, што адны харчаваліся дрэнна, а іншыя добра. Уся ежа была карысна аднолькава. Але пры фізічнай працы трэба адна ежа, а пры разгультым ладзе жыцця акцёры надавалі іншым рэчам. Але тым не менш рацыянальнасць харчавання была ва ўсім.

Усе старадаўнія рэцэпты і байкі ў фільме супрадажана цудоўным відэародам. Вось мы бачым нацюрморт з агародніны, якая хутка пойдзе на прыгатаванне культурнай стравы беларусаў — бацвінныя. Суседзі за любоў жыхару Вялікага Княства Літоўскага да бацвінны нават называлі іх бацвіняжамі. Вось мяса ды грыбы, якія пойдуць на зразы, драпікі, вантрабянку ды пячысты з свайскай птушкі. У выніку атрымаюцца такія апетытныя стравы, ад якіх ідзе гарачая пара, што так і хочацца хутчэй бегчы на кухню ды паспрабаваць прыгатаваць тое простае да аўтэнтычнае, але неверагодна смачнае і карыснае, чым харчаваліся нашы продкі.
— Насамрэч, кіно — гэта вялікая ілюзія. Тое, што відзець на сервіраваным стале ў кадры, не заўжды існавала ў рэальнасці ў такім жа выглядзе, — распавядае дырэктар Беларускага відэацэнтру. — Эфект багата стала ствараўся і пры дапамозе кадрыравання. А наогул гатаваць нам дапамагаў рэстаран «Каманіяца». Вядома, уся ежа была ў невялікай колькасці. Але ў выніку на экране з гэтага атрымалася багатае застолле.
Асобна варт адрозніць працу аперацара Сяргея Торбіка. У тым ліку і дзякуючы яму на экране мы бачым такую «смачненую» карцінку. А тое, як працаваў Сяргей дзіра Белвідацэнтру, было ўпершыню.
— Здымалася гэта ўсё на фотаапарат Canon. Здаецца, прасты інструмент, а насамрэч здымаць на яго складаней, чым на відэакамеру, — гаворыць Юры Віктара-

віч, — Таму што ён не зусім прыстасаваны для прафесійнальных здымак. Галоўнае, чаму ім карыстаюцца — якасць выявы, якую ён дае. Але ў ім няма мношч сэрвісаў. Маладыя людзі, засвоіўшы дасканалы гэты інструмент у працы, апыраджаюцца нават дасведчаным аперацарам. Таму што заводзіць лічбавыя тэхналогіі — гэта адно, а вось умець правільна пераносіць іх у мантаж і працаваць з імі на мантажы — тут могуць пацацца праблемы. «Лічба» мае шэраг асаблівасцяў. Фотаапарат дрэнна панараміруе, ён дае лёгкі зрыў пры панараме. І абыходзіць гэтыя сітуацыі таксама трэба ведаць як. Пашырэнне фотаапарата — каласальнае, але апрацоўваць гэтую выяву на мантажы нашмат складаней. Калі ёсць нейкая зацеменнасць, «выцігнуць» яе нашмат складаней. Апрацоўчы гэтая выява падаецца менш, чым выява з лічбавай відэакамеры.
Нягледзячы на ўсе складанасці здымак на фотаапарат, беларускія спецыялісты справіліся цудоўна. І наогул гэта сёння вельмі папулярна ў свеце — «здымаць на фоцік». Можна прыгадаць, напрыклад, вядомы серыял «Доктар Хаус», які таксама знялі цапкам на фотаапарат. Карацей, у выніку «Гісторыя беларускай страўні» нашчына не толькі цікавымі гістарычнымі звесткамі, рэцэптамі ды беларускімі тыпажамі, але і чароўнымі краявідамі і ракурсамі. Напрыклад, сцэны палявання шляхты ў «Мясных прысмаках» або сцэны, калі герой Паўла Харланчука — вандроўнік і лірычная натура — едзе ўздоўж пшанічнага поля, на якім беларускія дзяўчаткі ў нацыянальных строях убіраюць снапы. Вельмі паўчатыя, сонечныя, аптымістычныя кадры. Дужа каларытныя краявіды: здымкі адбываліся ў тым ліку ў «Дудутках», Заслаўскім музеі-запаведніку, Музеі народнай архітэктуры і побыту ў Строчыцах. Суправаджаецца фільм этнічнай музыкай гуртоў «Троіца», «Стары Ольса», «Юр'я», «Гаротніца» ды «Юкі». Атмасфера — самі разумеюць.
Паглядзець «Гісторыю беларускай страўні» можна на тэлеканале «Беларусь-3».

Вольга ЧАЙКОўСКАЯ

Кінакрокі

Открытое акционерное общество «Хоум Кредит Банк»
 Республика Беларусь,
 220018, г. Минск, ул. Одоевского, 129.
 Тел.: (8017) 229 89 91, www.homecredit.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2013 г.
 ОАО «ХКБанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2013	01.07.2012
1	2	3	4	5
1 АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	18 590,5	9 793,6
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	286 612,3	183 998,7
5	Средства в банках	1104	232 752,4	163 959,8
6	Ценные бумаги	1105	81 934,4	-
7	Кредиты клиентам	1106	771 282,0	520 418,1
8	Производные финансовые активы	1107	-	45 864,0
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	23 722,1	13 477,6
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	-	-
12	Прочие активы	1111	44 586,9	27 515,0
13 ИТОГО АКТИВЫ		11	1 459 460,6	964 926,8
14 ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
15	Средства Национального банка	1201	67 648,8	66 036,7
16	Средства банков	1202	246 939,3	140 171,9
17	Средства клиентов	1203	829 740,8	535 104,9
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	-	-
19	Производные финансовые обязательства	1205	1 043,6	-
20	Прочие обязательства	1206	19 833,8	2 438,7
21 ВСЕГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА		120	1 165 206,3	743 752,2
22 КАПИТАЛ				
23	Уставный фонд	1211	144 787,0	144 787,0
24	Эмиссионный доход	1212	-	-
25	Резервный фонд	1213	8 239,3	7 239,3
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	5 032,6	3 777,9
27	Накопленная прибыль	1215	136 195,4	65 370,4
28 ВСЕГО КАПИТАЛ		121	294 254,3	221 174,6
29 ИТОГО обязательства и капитал		12	1 459 460,6	964 926,8

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 июля 2013 г.
 ОАО «ХКБанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2013	01.07.2012
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	102 175,7	39 142,9
2	Процентные расходы	2012	114 393,5	99 873,7
3	Чистые процентные доходы	201	(12 217,8)	(60 730,8)
4	Комиссионные доходы	2021	206 144,3	127 929,8
5	Комиссионные расходы	2022	7 783,9	4 370,0
6	Чистые комиссионные доходы	202	198 360,4	123 559,8
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(440,7)	-
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	810,3	382,0
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	(5 966,3)	(22 720,5)
11	Чистые отчисления в резервы	207	21 507,3	(12 404,0)
12	Прочие доходы	208	14 595,5	9 676,5
13	Операционные расходы	209	71 840,5	48 200,0
14	Прочие расходы	210	19 362,5	11 756,2
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	82 431,1	2 614,8
16	Налог на прибыль	212	11 577,3	928,6
17 ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)		2	70 853,8	1 686,2

Сергей С.В.
 Липенюк Г.П.

Лицензия НБ РБ на осуществление банковской деятельности
 № 18 от 24.05.2013 г. УНП 807000056.

Юридический адрес ОАО «Банк БелВЭБ»: Республика Беларусь, 220004, г. Минск, пр-т Победителей, 29.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2013 года
 Наименование банка ОАО «Банк БелВЭБ»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	на 01.07.2013	на 01.07.2012
1	2	3	5	6
1 АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	381 510,1	265 976,2
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	13 449,1	10 809,2
4	Средства в Национальном банке	1103	1 009 053,9	876 630,8
5	Средства в банках	1104	1 551 116,3	2 445 862,1
6	Ценные бумаги	1105	1 593 353,7	1 085 791,7
7	Кредиты клиентам	1106	12 911 749,5	7 217 593,6
8	Производные финансовые активы	1107	1 835,8	754,1
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	29 785,9	8 990,0
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	806 818,2	443 132,3
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	12 224,6	1,2
12	Прочие активы	1111	212 171,4	290 116,1
13 ИТОГО АКТИВЫ		11	18 523 068,5	12 645 657,3
14 ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
15	Средства Национального банка	1201	349 567,4	253 749,4
16	Средства банков	1202	8 596 674,8	5 605 847,2
17	Средства клиентов	1203	6 311 694,4	4 261 752,4
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	400 515,5	186 670,7
19	Производные финансовые обязательства	1205	-	679,6
20	Прочие обязательства	1206	245 501,9	258 712,2
21 ВСЕГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА		120	15 903 954,0	10 567 411,5
22 КАПИТАЛ				
23	Уставный фонд	1211	1 174 075,0	1 174 075,0
24	Эмиссионный доход	1212	-	-
25	Резервный фонд	1213	245 426,6	65 078,3
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	471 350,5	334 605,2
27	Накопленная прибыль	1215	728 262,4	504 487,3
28 ВСЕГО КАПИТАЛ		121	2 619 114,5	2 078 245,8
29 ИТОГО обязательства и капитал		12	18 523 068,5	12 645 657,3

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 июля 2013 года
 Наименование банка ОАО «Банк БелВЭБ»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	на 01.07.2013	на 01.07.2012
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	936 410,0	779 561,2
2	Процентные расходы	2012	496 770,2	421 103,6
3	Чистые процентные доходы	201	439 639,8	358 457,6
4	Комиссионные доходы	2021	234 305,7	143 340,5
5	Комиссионные расходы	2022	61 312,3	38 566,3
6	Чистые комиссионные доходы	202	172 993,4	104 774,2
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	(1 374,8)	128,2
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	23 312,8	295,2
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	38 495,9	64 640,7
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	(6 944,6)	(48 373,1)
11	Чистые отчисления в резервы	207	146 266,3	77 836,7
12	Прочие доходы	208	15 617,9	13 374,0
13	Операционные расходы	209	253 861,8	177 615,8
14	Прочие расходы	210	48 749,5	31 466,1
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	232 862,8	206 378,2
16	Налог на прибыль	212	36 754,6	26 475,8
17 ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)		2	196 108,2	179 902,4

Председатель Правления **П.В. Каллаур**
 Главный бухгалтер **Л.А. Филиппова**

Отчетность размещена на сайте www.bveb.by в разделе «О банке»/Финансовые показатели деятельности банка/ Квартальная финансовая отчетность/ Квартальная финансовая отчетность за 2013 год, составленная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь
 на осуществление банковской деятельности от 19.04.2013 №6. УНП 100010078.

Открытое акционерное общество «Белагропромбанк» сообщает, что в соответствии с решением Наблюдательного совета ОАО «Белагропромбанк», на основании предложения Правления ОАО «Белагропромбанк» 30 июля 2013 года проводится внеочередное Общее собрание акционеров в заочной форме.

Место нахождения общества, место и время проведения собрания: 220036, г. Минск, проспект Жукова, 3, 15.00.

Повестка дня

1. Об утверждении дополнений и изменений в Устав ОАО «Белагропромбанк».

Список лиц, имеющих право на участие во внеочередном Общем собрании акционеров, составляется на основании реестра владельцев ценных бумаг по состоянию на 17 июля 2013 года.

С материалами по вопросам повестки дня лица, имеющие право на участие в Общем собрании акционеров, могут ознакомиться по месту нахождения Правления ОАО «Белагропромбанк» (г. Минск, проспект Жукова, 3) с 24 по 26 июля 2013 г. ежедневно, кроме выходных и праздничных дней, с 8.30 до 12.30.

Для получения бюллетеней для заочного голосования просим обращаться в ОАО «Белагропромбанк», его филиалы, отделения по месту нахождения акционеров, а также иметь при себе документ, удостоверяющий личность (для представителей акционеров – дополнительно документ, подтверждающий полномочия).

Заполненные бюллетени для заочного голосования представляются не позднее 28 июля 2013 года по адресу: 220036, г. Минск, пр-т Жукова, 3, депозитарий ценных бумаг ОАО «Белагропромбанк» почтовой связью, нарочным по месту нахождения Правления банка, филиалов (отделений) по месту нахождения лиц, имеющих право на участие в Общем собрании акционеров, средствами факсимильной связи по телефону/факсу: 229 64 54 или 229 64 51 с обязательной последующей доставкой (досылкой) оригинала бюллетеня.

Принявшими участие в Общем собрании акционеров считаются лица, заполненные бюллетени которых получены ОАО «Белагропромбанк» в установленном порядке.

Телефон для справок: 8(017) 229 64 54.

ПОЗВОНИ В СВОЙ БАНК
 время работы Контакт-Центра Банка
 8.00–20.00 – рабочие дни
 8.00–18.00 – выходные и праздничные дни

Звонок со стационарного телефона, с мобильного телефона (life), velcom, МТС) – по тарифам операторов связи. Консультации оказываются бесплатно.

www.belapb.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности от 14.06.2013 № 2, выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» 29 августа 2013 года проводит открытый аукцион на право заключения договоров аренды земельных участков в Минском районе.

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

	Лот 1	Лот 2	Лот 3	Лот 4	Лот 5
1 Адрес земельного участка	Минский район, Ждановичский с/с, аг. Ратомка, ул. Зеленая	Минский район, Крупицкий с/с, д. Дубицкая Слобода	Минский район, Мануцицкий п/с, г.п. Мануцицкий	Минский район, Острошицко-Городокский с/с, д. Галица	Минский район, Папернянский с/с, район д. Цна
2 Кадастровый номер	623681708601002821	623683903601000064	623655500001000303	623685202101000147	623685500001001001
3 Площадь земельного участка, га	0,0217	0,0386	0,5004	0,1200	0,6058
4 Срок аренды (лет)	30	30	30	30	30
5 Целевое назначение	Для установки павильона по ремонту обуви	Для размещения объекта торговли товарами народного потребления	Для строительства производственно-складских и технических сооружений для производства изделий медицинского назначения	Для строительства магазина	Для строительства сервисного центра по ремонту и обслуживанию отечественного газового оборудования
6 Инженерная инфраструктура *	электричество, газ	-	-	электричество, водоснабжение	электричество
7 Условия, предусмотренные в решении Минского райисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона	-	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 1 003 438 руб.	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 13 511 949 руб.	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 8 469 631 руб.	-
8 Расходы по подготовке документации (рублей)	4 824 235	2 156 134	1 827 820	2 135 869	6 106 417
9 Начальная цена права заключения договора аренды (дол. США)	546	725,19	29 636,19	4 812,98	29 664,97
10 Задаток (бел. руб.)	2 179 560	646 780	26 261 040	4 261 660	26 278 760
11 Ограничения (обременения) прав на земельный участок	Водоохранная зона Заславского водохранилища вне прибрежной полосы, зона отдыха «Минское море», охранный зона ЛЭП	-	-	Контролируемая зона автомобильной дороги Н-9037	Зона санитарной охраны водозабора «Новинки» г. Минска (3 пояс)
1 Адрес земельного участка	Минский район, Луговослободский с/с, п. Привольный	Минский район, Боровлянский с/с, д. Жуков Луг	Минский район, Колодчанский с/с, аг. Колодичи	Минский район, Горанский с/с, аг. Новоселье	Минский район, Крупицкий с/с, д. Пятевщина
2 Кадастровый номер	623684100001000414	623680603101000050	623683403101007534	623681300001000431	623683908101000385
3 Площадь земельного участка, га	0,4148	0,9955	0,2138	0,7565	0,9738
4 Срок аренды (лет)	99	20	30	30	30
5 Целевое назначение	Для строительства и обслуживания производства по изготовлению тары из гофрированного картона	Для строительства садового центра	Для строительства производственно-складского здания	Для строительства и обслуживания цеха по производству пищевых многофункциональных добавок	Для строительства кафе-ресторана
6 Инженерная инфраструктура *	электричество, газ, водоснабжение, канализация	электричество	электричество, газ, водоснабжение	электричество, газ	электричество, газ, водопровод
7 Условия, предусмотренные в решении Минского райисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона	-	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 92 526 420 руб.	-	-	-
8 Расходы по подготовке документации (рублей)	6 164 435	10 262 755	7 269 173	8 620 737	9 138 052
9 Начальная цена права заключения договора аренды (дол. США)	57 694,69	57 582,11	17 493,80	22 608,97	32 577,90
10 Задаток (бел. руб.)	51 113 340	51 015 880	15 496 140	20 032 460	28 865 880
11 Ограничения (обременения) прав на земельный участок	Охранный зона ЛЭП, третий пояс зоны санитарной охраны водозабора Фелицианово г. Минска	Третий пояс зоны санитарной охраны водозабора «Волма», контролируемая зона автомобильной дороги М-2	Охранный зона ЛЭП	-	Контролируемая зона автомобильной дороги Р-23

* В разделе «инженерная инфраструктура» указаны коммуникации, к которым возможно подключение в указанном населенном пункте. Аукцион состоится 29 августа 2013 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток (задатки) не позднее 23 августа 2013 г. в вышеуказанном (графа 10 таблицы) размере (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – задаток вносится за каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 364100000223, филиал № 614 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, ул. Карбышева, д. 13, к. 2, МФО 153001520, УНП 60068187, получатель – Минский районный исполнительный комитет;

представить в Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» – организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков), с отметкой банка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленного формы, в соответствии с которым победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на внесение платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 %, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;

дополнительно представляется: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; индивидуаль

Нататкі адпускініка

Не ведаю, як у каго, а ў мяне традыцыйна аднолькава: мінімум першы тыдзень водпуску я — «на баявым пасту».

...Якія зараз «дачныя» клопаты?.. Пісаў ужо, што з тыдзень не было дажджоў, зямля стала, як той камень.

...А, дык пра агарод. Агурочкі пайшлі, маладзенькія кабачкі растуць як на дражджах.

дайкон, салату, кроп. Апошні ў нас пераважна «самасейка», але тут вырашылі яго «пастроіць па ранжыру».

Пайшлі чорныя і чырвоныя парэчкі. Дарэчы, па маім назіраннях, апошнія сталі паспяваць на два-тры тыдні раней, чым колісь.

А вось наш кот Кузя моцна пакрыўдзіўся пасля мінулай публікацыі: чаму гэта замест яго партрэта надрукавалі фотаздымкі некага з суседскіх рудых катцоў?!

...А, дык пра агарод. Агурочкі пайшлі, маладзенькія кабачкі растуць як на дражджах.

праз суседскі агарод у траве чарговы, новы, крадзеца... Мо таму, што часу раней не было? Дарэчы, нягледзячы на «барскі» ўмовы, наш таксама час ад часу знікае.

...Скажу шчыра, пакупацца ў рацэ пакуль атрымалася толькі аднойчы. Якрад перад той навалніцай.

...Магчыма, ужо расказваў... Там, куды мы ездзім калі-некалі пакупацца або юшкі зварыць ці шашлык які падсмажыць.

малую яшчэ дзятчынку, верхам на рудую карову, сям'я ратавалася менавіта ў тым баку...

...Быў тут некалі і стары (гадоў трыццаць таму ці больш) драўляны мост. Я яго яшчэ памятаю.

...Ад ракі, уздоўж дарогі, праз дарогу, праз поле ляжаць тоўстыя шлангі для паліваў — вазду пампуюць з ракі.

ны са скваркамі, ляжалі пад яркім сонцам на лёдзе і разглядалі праз яго на дне невялікіх акунькоў.

...Гадоў колькі таму гэтае месца ўпададала нейкай фірма, што вырошчвае рулонныя газоны.

У далёкім дзяцінстве навалніцы ў ліпені былі ці не штодня. Але як было? Насунеца, паўгадзіны маланкі, гром і... адразу вясёлка на небе.

...Ад ракі, уздоўж дарогі, праз дарогу, праз поле ляжаць тоўстыя шлангі для паліваў — вазду пампуюць з ракі.

Замест старога драўлянага моста шмат гадоў праз раку ляжала металічная апора ад лініі электраперадач.

ласіпедам) можна было перайсці на другі бераг. Можна, вядома, і ўброд — калі вада малая ці цёплая была.

У далёкім дзяцінстве навалніцы ў ліпені былі ці не штодня. Але як было? Насунеца, паўгадзіны маланкі, гром і... адразу вясёлка на небе.

Водпус дае магчымасць трохі збавіць хаду, азірнуцца. Заўважыць тэя змены, якія звычайна праходзяць міма нас у мітусні штодзённых клопатаў.

Замест старога драўлянага моста шмат гадоў праз раку ляжала металічная апора ад лініі электраперадач.

Сяргей РАСОЛЬКА

Усходні гараскел на наступны тыдзень

АВЕН. Пахлапаціцеся пра найбліжэйшую будучыню. Чым больш намагацца вы прыкладзеце і чым больш прадбачлівыя праявіце.

ЦЯЛЕЦ. Паспрабуйце не быць пэсімістам. Ініцыятыва не павінна карацца, нават калі вы ідэі не прымуць, то стараннасьці і амбіцыі будуць ухвалены.

БЛІЗНЯТЫ. Вакол утварылася насычаная інфармацыйнае поле, і вы ледзь паспяваеце ператраўліваць новыя весткі, якія паступаюць з усіх бакоў.

РАК. Паспрабуйце ўціхамірыць амбіцыі, інакш аўтарытэт апынецца пад пагрозай. Можна прысціць добрую вестку, але высокая верагоднасць таго, што яна будзе трохі перабольшаная.

ЛЕУ. Паспех залежыць ад энергічнасці ў справах. Магчыма дапаможа сяброў і блізкіх людзей, што абавязкова сва пачешыць. Усё, звязанае з далёкімі паездкамі, складзецца ўдала.

ДЗЕВА. Калі вы ўсёй душой зацікаўлены ў службовай кар'еры, то ёсць сэнс звярнуцца па садапейнічанне да высокіх заступнікаў менавіта зараз.

Сонца Усход Захад Даўжыня дня

Table with 3 columns: City, Sunrise, Sunset, Day length. Rows: Мінск, Віцебск, Магілёў, Гродна, Брэст.

пашваліся да надаўняга часу, паступова знойдуць сваё вырашэнне. Зможаце наладзіць трывалыя сувязі з уплывовымі людзьмі.

СКАРПІЕН. Вас можа зацікавіць арыгнальны праект, але не спяшайцеся запрагацца ў яго распрацоўку, спачатку варта самому пераправерыць усе разлікі.

СТРАЛЕЦ. Надайдзе асаблівую ўвагу працы. Магчыма, давядзецца адкарыставаць свае прафесійныя планы.

КАЗЯРОГ. Рызыкуюце занадта позна ўспомніць адзін з жыццёвых урокаў, які мог бы дапамагчы.

ВАДАЛЕЙ. Тыдзень абяцае эмацыйную насычанасць і калейдаскоп разнастайных падзей.

РЫБЫ. Аднастайнасць тыдня можа крыху надакучыць. Паспрабуйце не ўпадаць у роспач, інакш прапусціце ўсёмішкі і падміргванні фартуны.

Было сказана Якуб КОЛАС, народны паэт Беларусі: «На што вада, але і тая не ўсюды нораў роўны мае».

Даты Падзеі Людзі

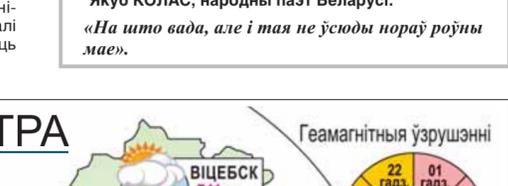
1573 год — нарадзіўся Даніла Набароўскі, паэт, дыпламат, урач. Вывучаў замежныя мовы, медыцыну ў Базелі.

1941 год — Гітлер планавалі цалкам авалодаць Брэсцкай крэпасцю ў першы ж дзень вайны — нядзельнай раніцай 22 чэрвеня 1941 года.

Адсунуўся да Бярэзны. Апошні надгіс на распаўсюленых цэлінах аднаго з каземаў — самы вядомы аўтограф мінулага стагоддзя.

1963 год — нарадзілася Ала Станіславаўна Няў-Зорава, беларускія вучоны ў галіне тэхналогіі машынабудавання і драўнізнааўства.

Было сказана Якуб КОЛАС, народны паэт Беларусі: «На што вада, але і тая не ўсюды нораў роўны мае».

...у суседзях VARШАВА, КІЕЎ, РЫГА, ВІЛЬНЮС, МАСКВА, С.-ПЕЦЯРБУРГ.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ

Дранікі «сытныя»

Сптарэбіцца: 500 г бульбы, 1 буйная рэпчатая цыбуліна, 1 яйка, 2 ст. лыжкі з верхам мукі, 300-400 г сасісак.

Соус для дранікаў Калі вы надзіраеце бульбу для дранікаў, зліце сок, які ўтварыўся, у асобны посуд.

СЕЗОН НАРЫХТОВАК

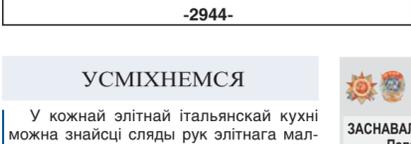
Варэнне-пяціхвілінка з чорных парэчак

Сптарэбіцца: парэчкі чорныя — 3 кг, цукар — 1,5 кг. Ягады перабіраем і прамываем халоднай вадай.

Варэнне з цыбулі

Сптарэбіцца: цыбуля рэпчатая — 1,5 кг, цукар — 300 г, воцат вінны — 100 мл, чабор, календра, соль, перац, масла сметанковае — 50 г.

Буйна рэжам цыбулю. Разгравваем масла ў глыбокай патэльні. Выкладваем цыбулю да масла, соль і даводзім да прысціжкі.

У кожнай элітнай італьянскай кухні можна знайсці сляды рук элітнага малдушкага сталера.

Размаўляюць дзве мажныя жанчыны: — Ты ўяўляеш, я за мінулы тыдзень скінула 10 кілаграмаў! А ты? — А я скінула сваю вагу з 5-га паверха.

У аптэцы. Наведнік працігвае рэцэпт у акенца. Аптэкар доўга глядзіць на рэцэпт, потым паварочвае яго дагары нагамі.

ПАРАДАКУ ДОМЕ

Як пазбавіцца ад харчовай молі?

Харчовае моль адрозніваецца ад адзержнай шэрмы колерам і большым памерам, акрамя таго, яе з'яўленне ў кватэры, як правіла, пачынаецца з кухні.

Перш за ўсё, добрым рашэннем будзе пачаць зачытваць крупы і іншыя сыпкія прадукты ў шклянках ёмістасця са шчыльнымі накрыўкамі.

ДАЧНЫЯ САКРЭТЫ

Каб «састарыць» камень для аздобных работ, яго абмазваюць вільготнай зямлёй і перыядычна апырскваюць кефірам або півам.

Паверхня драўляных дарожак праз некаторы час становіцца спізкай. Таму час ад часу яе трэба праціраць металічнай шчоткай або грубай наждачнай паперай.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н.КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), В.КЛОЧНИК (намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, Л.ЛАХМАНЕНКА, С.ПРОТАС (першы намеснік галоўнага рэдактара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕУСКИ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІХОШКА.

Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьмовай — 287 18 64, падпісак і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, аўдыёчкіна — 287 19 68, скарэктарыя — 292 05 82, адрэдакцыя за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12, «Мясцовае самаркаванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтары: 287 18 81.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 19 ліпеня 2013 года.